

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Ügyszám: 1616-78/2023. Tárgy: Környezetvédelmi engedély a „Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztését (vízpótlás, víztározás, helyi vízviszatarítás) célzó projekt előkészítés” KEHOP-1.3.0-15-2022-00034 azonosító sz. projekt „Lónyay-főfolyás vízrendezése” projektem megvalósítására

Ügyintéző: Székelyhidi Ferenc/dr. Vágner István

Telefon: (42) 896122

HATÁROZAT

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal, mint területi környezetvédelmi hatóság hatáskörében a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály; (a továbbiakban: Főosztály) az Országos Vízügyi Főigazgatóság (1012 Budapest, Márvány utca 1/d.; KÜJ száma:100137590) meghatalmazása alapján eljáró VIZITERV Environ Kft. (Nyíregyháza, Széchenyi utca 15.) kérelmére a „Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztését (vízpótlás, víztározás, helyi vízviszatarítás) célzó projekt előkészítés” c. KEHOP-1.3.0-15-2022-00034 azonosító számú projekt „Lónyay-főfolyás vízrendezése” projektem létesítményeinek telepítésére, megvalósítására, felhagyására

KÖRNYEZETVÉDELMI ENGEDÉLYT ad az alábbiak szerint:

1. Környezethasználó adatai

Környezethasználó neve: Országos Vízügyi Főigazgatóság
Székhelye: 1012 Budapest, Márvány utca 1/D.
KSH statisztikai számjel: 15796019-8411-312-01
KÜJ száma: 103061113

2. Engedélyezett tevékenység:

A „Nyírség Vízgazdálkodásának fejlesztését (vízpótlás, víztározás, helyi vízviszatarítás) célzó projekt előkészítés” című, KEHOP-1.3.0-15-2022-00034 azonosító számú projekt célja a Nyírség területének sajátosságaihoz illeszkedő vízgazdálkodási, illetve tájhasználati beavatkozási módszerek kialakítása, a gazdálkodási feltételek és az ökológiai állapot javítása. Ezen módszerek enyhítik mind a természet okozta, mind az emberi tevékenységből eredő problémákat, valamint fenntartható módon teszik lehetővé a gazdaságos területhasználatot, a lakosság megmaradását a térségben és életfeltételeinek javítását.

A Lónyay-főcsatorna esetében várható specifikus fejlesztési elemek a jelenlegi tervezési adatok alapján:

- Csatorna rekonstrukciók

A tervezés során a csatorna fenék minimális szélessége 0,5 m, a rézsűhajlása 1:1,5 lesz. A tervezett vízpótlási és vízszállítási útvonal mentén végzendő fokozott karbantartás biztosítása érdekében 3 vagy 6 m-es parti sáv biztosítása szükséges.

Csatorna		Becsült mennyiség				
Elnevezés	Rekonstrukció szakasz	Földmunka (m³)	Burkolat-építés, csere (fm)	Irtási munkák (fm)	Műtárgy-felújítás, átépítés, tisztítás	Új műtárgy építés
Becsréti szivárgó	-	3900	300	5500	6	-
Kovásszai I. oldalág	-	380	-	946	3	-
Kovásszai szivárgó	-	360	-	880	2	-
Pazony-Kemecse-különfolyás	-	6700	-	7630	12	-
Kemecse-felső csatorna	-	820	-	880	3	-
Bogdány-Turai szivárgó	-	3300	-	3300	3	-
Disznóréti szivárgó	-	3100	-	3700	9	-
Feketelaposi kiágazás	-	640	-	398	-	-
Feketelaposi szivárgó	-	700	-	1586	2	-
Gergelyffy szivárgó	-	350	-	440	-	-
Kemecse-Turai szivárgó	-	600	-	650	16	-
Pápaházi szivárgó	-	1250	-	1741	3	-
Sényői-főfolyás	14+715-15+725, 16+625-17+870, 18+000-19+397	3220	100	3650	3	-
Szolnokszigeti szivárgó	-	4150	-	4820	6	-
Bogdányi-főfolyás	5+100-5+597	480	-	462	2	-
Zsombékos (VI/1) mellékág	-	8900	-	10700	18	-
Zsadány-Fényesháti szivárgó	-	1400	-	1477	4	-
Lónyay-főcsatorna	0+000-18+764	123000	-	18000	8	-
Cseréstői szivárgó	-	5700	1200	6350	9	-
Kéklőtői szivárgó	-	650	-	776	3	-

- Távjelzett vízszintérzékelés

A Nyíri öblözet területén lévő csatornahálózat részben rendelkezik megfelelő távjelzett vízszint érzékelőkkel, de ezeken túl jelentős számú fejlesztésre van szükség. Cél az, hogy a szolgáltatott vizek nyomon követhetők legyenek, azokról valós idejű adatsorok álljanak rendelkezésre, lehetővé téve a leghatékonyabb és legvíztakarékosabb vízszolgáltatást, valamint dinamikus vízkészlet gazdálkodás valósulhasson meg.

Csatorna/Szivattyútelep neve	Szelvény-szám	Vízmerce telepítési szükséglet [db]	Tervezett távjelző		Tervezett üzemadatok távfelügyelet [db helyszínen]	szivattyútelepi gyűjtése,
			alvízi	felvízi		
Lónyay-főcsatorna	28+420	0		1		
Lónyay-főcsatorna	38+550	0		1		
Zsadányi-szivattyútelep		0	1	1	1	
Cseréstői-szivattyútelep		0	1	1	1	
Rókaúti-szivattyútelep		0	1	1	1	

- Szivattyútelepek rekonstrukciója

Ez a beavatkozástípus a meglévő szivattyútelepeket érinti. Jellemzően a művelésből kivett és kerítéssel körülvett vízügyi telephelyen belül megvalósuló beavatkozásokról van szó.

Befogadó		Szivattyútelep helye		Szivattyúegységek			Jellege	
Neve	Szelvény-száma	Csatorna neve	Szelvény-száma	Összteljesítmény [m³/s]	Száma [db]	Üzem módja	Főbefogadóba emelő	Esés-növelő
Lónyay-főcsatorna	22+913	Kovásszai szivárgó	0+000	0,25	1	elektromos	átemelő	-
	25+081	Pazony-Kemecse-különfolyás	0+000	0,70	4	elektromos	átemelő	-
	29+140	Kemecse-felső csatorna	0+000	0,35	1	Diesel	+	-
	31+670	"Zsadány-Fényesháti szivárgó"	0+000	1,06	1	elektromos	+	-
	35+500	Cseréstői szivárgó	0+000	0,33	1	elektromos	+	-
	38+300	"Rókaúti szivárgó"	0+000	1,76	2	elektromos	+	-

- Medertározás

A mellékfolyásokon elhelyezett egyszerű vízvisszatartó műtárgyakkal az itt keletkezett csapadékvizek egy része a mederben visszatartható. Ezek a vizek, ha közvetlen öntözési célt nem is szolgálhatnak, a

talajvízre gyakorolt hatásuk révén is kedvezően hatnak a mezőgazdaságra, erdészetre, javítják a terület mikroklímáját, és vadgazdálkodási szempontból is jelentősek.

A meglévő csatornába létesülő új műtárgyak az üzemelési fázisban alkalmasak lesznek arra, hogy felvízi oldalukon visszaduzzassák a csatorna vizét.

Műtárgy jele	Műtárgy jellege	Tárolási terület (ha)	Település
ML-1	Bögéző műtárgy	~12 km	Kótaj
ML-2	Bögéző műtárgy	~5,0km	Nyírbogdány
ML-3	Bögéző műtárgy	~2,1 km	Berkesz

- Helyi vízviszatarításra kijelölt helyek

Ez a beavatkozástípus a teljes projektterületen összesen 259 db helyszínt érint. Ezek a helyszínek jellemzően mély fekvésű területek, amelyek többségén máig természetközeli sajnos sokszor nagyon vízhiányos, kiszáradó vizes élőhelyek maradtak fent.

A jelen projekt 38 db vízviszatarítási területet érint.

Csatorna neve	Elöntés max. területe	Műtárgy
Szolnokszigeti szivárgó	6,88	zsilip
Szolnokszigeti szivárgó	40,97	zsilip
Bogdányi-főfolyás	24,08	zsilip
Bogdányi-főfolyás	34,94	zsilip
Bogdányi-főfolyás	6,42	zsilip
Cseréstői szivárgó	0,78	zsilip
Cseréstői szivárgó	4,39	zsilip
Cseréstői szivárgó	3,08	zsilip
Kéklőtői szivárgó	4,50	zsilip
Bogdány-Turai szivárgó	48,86	zsilip
Disznósréti szivárgó	18,74	zsilip
Disznósréti szivárgó	3,60	zsilip
Disznósréti szivárgó	7,60	zsilip
Feketelaposi szivárgó		zsilip
Feketelaposi szivárgó	2,65	zsilip
Gergelyffi szivárgó	5,67	zsilip
Gergelyffi 1. sz. oldalág (Új)	4,11	zsilip
Gergelyffi 1. sz. oldalág (Új)	8,25	zsilip
Kemecse-Turai szivárgó	12,76	zsilip
Kemecse-Turai szivárgó	11,86	zsilip
Kemecse-Turai szivárgó	8,07	zsilip
Pápaházi szivárgó	6,86	zsilip
Sényői-főfolyás	9,80	zsilip
Sényői-főfolyás	6,56	zsilip
Sényői-főfolyás	6,34	zsilip
Sényői-főfolyás	3,71	zsilip
Sényői-főfolyás	45,68	zsilip
Sényői-főfolyás	72,97	zsilip
Sényői-főfolyás	43,90	zsilip
Sényői-főfolyás	4,18	zsilip
Zsadány-Fényesháti szivárgó	6,28	
Zsadány-Fényesháti szivárgó	4,10	zsilip
Zsombékos (VI/1) mellékág	47,25	zsilip
Becsréti szivárgó	40,50	zsilip
Becsréti szivárgó	30,3	zsilip
Pazony-Kemecsei különfolyás	58	zsilip
Pazony-Kemecsei különfolyás	51,9	zsilip
Gergelyffi szivárgó	3,30	zsilip

A tervezett tevékenység telepítési helye szerinti települések (18):

Apagy, Buj, Demecser, Gávavencsellő, Ibrány, Kék, Kemecse, Kótaj, Nagyhalász, Napkor, Nyírbogdány, Nyíregyháza, Nyírtét, Nyírtura, Sényő, Székely, Tiszabercel, Vas megye

A létesítés hatásterülete által érintett települések (19):

Apagy, Balsa, Buj, Demecser, Gávavencsellő, Ibrány, Kék, Kemecse, Kótaj, Nagyhalász, Napkor, Nyírbogdány, Nyíregyháza, Nyírtét, Nyírtura, Sényő, Székely, Tiszabercel, Vas megye

Az üzemeltetés hatásterülete által érintett települések (20):

Apagy, Balsa, Buj, Demecser, Gávavencsellő, Ibrány, Kék, Kemece, Kótaj, Nagyhalász, Napkor, Nyírbogdány, Nyíregyháza, Nyírpazony, Nyírtét, Nyírtura, Sényő, Székely, Tiszabercel, Vasmegyer.

3. A tevékenység végzésének feltételei

3.1. Általános előírások, bejelentési kötelezettségek

- 3.1.1. **A Főosztály az eljárás során megállapította, hogy a tervezett tevékenység engedélyezését kizáró ok merült fel**, mivel a tervezett beruházás Nyíregyháza Megyei Jogú Város településrendezési eszközeivel nincs összhangban.

A tervezett tevékenység és a településrendezési eszközök közötti összhangot meg kell teremteni, ez által a kizáró okot meg kell szüntetni a tervezett tevékenység kivitelezési munkáinak megkezdéséig. A munkaterület átadás-átvételéig igazolni szükséges - a környezetvédelmi hatóságra benyújtandó dokumentációval, jegyzői nyilatkozattal, stb. - a tervezett tevékenység és a településrendezési eszközök közötti összhangot.

- 3.1.2. A tervezett tevékenységet úgy kell megvalósítani, a létesítményeket úgy kell üzemeltetni, hogy az mindenben megfeleljen a jelen engedélyben, valamint a vonatkozó hatályos jogszabályokban foglaltaknak.
- 3.1.3. Amennyiben a jelen engedély 2. pontjában szereplő engedélyezett tevékenység műtárgyainak műszaki paraméterei, száma és helye a továbbtervezés során módosulnak, és a változtatás miatt nem nő a tervezett tevékenység telepítésének, megvalósításának a jelen eljárásban bemutatott hatásterülete, a környezetvédelmi engedély módosítása nélkül a környezethasználathoz szükséges más jogszabály által meghatározott létesítési, illetve üzemeltetési engedélyezési eljárás kezdeményezhető. Ezen eljárás keretében be kell mutatni a változtatáshoz kapcsolódó környezeti hatásokat.
- 3.1.4. Az engedélyezéskor alapul vett körülmények jelentős megváltozását, tervezett jelentős megváltoztatását, továbbá az üzemeltető változását a környezethasználó köteles a Főosztály részére 15 napon belül írásban bejelenteni.
- 3.1.5. Az engedélyezett tevékenység, ill. az ahhoz szükséges építési előkészítési munkák megkezdésének időpontját a munkák megkezdését megelőző, legalább 8 nappal írásban be kell jelenteni a Főosztályhoz.
- 3.1.6. A kivitelezés, üzemeltetés és felhagyás során bekövetkező környezetszennyezés tényét haladéktalanul be kell jelenteni a Főosztály részére.
- 3.1.7. A beruházó jelen határozat átadásával köteles tájékoztatni a kivitelezőket és az üzemeltetőket a környezetvédelmi engedélyben szereplő kötelezettségekről.
- 3.1.8. A tervezett tevékenység/létesítmény felhagyására vonatkozó szándékot az üzemeltető a felhagyást megelőző 6 hónapon belül köteles bejelenteni a Főosztályra. A bejelentéshez állapotfelmérést kell mellékelni, amelynek tartalmaznia kell a tevékenység felhagyására, az esetleges károk felszámolására, az eredeti természetes állapot visszaállítására vonatkozó tervet.
- 3.1.9. Az engedély előírásaitól eltérően folytatott tevékenység esetén a Főosztály határozatban kötelezi a környezethasználót 200.000-500.000 forint bírság megfizetésére, az engedélyben rögzített feltételek betartására, valamint legfeljebb 6 hónapos határidővel intézkedési terv készítésére, vagy környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére.

3.2. Levegőtisztaság-védelem

- 3.2.1. Tilos a levegő olyan mértékű terhelése, amely légszennyezettséget okoz.

- 3.2.2. A kivitelezés során felhasznált anyagok szállítását kiporzást és kiszóródást megakadályozó ideiglenes takarású konténerben, vagy e feltételeket biztosító célgéppel, szállítójárművel, levegőterhelést kizáró módon kell végezni.
- 3.2.3. Az építési munkálatokban csak olyan gépjárművek, munkagépek vehetnek részt, amelyek megfelelnek a mozgó pontforrásokra vonatkozó környezetvédelmi előírásoknak.
- 3.2.4. Az építés alatt a munkaterületet úgy kell kialakítani, működtetni, hogy a lehető legkevesebb légszennyező anyag kerüljön a környezetbe, ennek érdekében a jelentős porszennyezéssel járó tevékenységek végzésénél a porszennyezést locsolással szükséges csökkenteni.
- 3.2.5. A szabadban végzett anyagátrolást úgy kell kialakítani, hogy abból a lehető legkevesebb légszennyező anyag kerüljön a környezetbe.
- 3.2.6. A légszennyezettség kialakulásának megelőzése érdekében
 - száraz időszakban a kiporzásra hajlamos felületek (munkaterületek és szállítási útvonalak) nedvesítéséről gondoskodni kell,
 - a kiporzásra hajlamos földanyagot szállítás közben le kell takarni,
 - anyagszállítás során - lehetőség szerint - a településeket, településrészeket elkerülő utakat kell igénybe venni.
 - Az előzőeket a munkát végző cégek felé a munkaleírás során rögzíteni kell.

3.3. Földtani közeg védelme

- 3.3.1. Az építési és üzemeltetési tevékenység nem okozhatja a földtani közeg (B) szennyezettségi határértéknél kedvezőtlenebb állapotát a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EÜM-FVM együttes rendelet (a továbbiakban: Favhér.) 1. és 3. számú mellékletében szereplő szennyezőanyagok és határértékek tekintetében.
- 3.3.2. Az építési munkák és az engedélyezett tevékenység végzése során csak megfelelő műszaki állapotú járművek, munkagépek és egyéb eszközök használhatók. A földtani közeg szennyezésének elkerülése érdekében a járművek, munkagépek és eszközök rendszeres karbantartásáról gondoskodni kell. A járművek, a munkagépek, és egyéb eszközök esetleges javítása, szervizelése, karbantartása csak szakműhelyben végezhető.
- 3.3.3. A létesítés során a munkagépek esetleges tankolását szolgáló helyszínt megfelelő méretű (térfogat és alapterület), folyadékzáró kármentővel kell ellátni. A földtani közeg minőségére veszélyes szennyezőanyagok (pl. üzemanyag) tárolása csak a legszükségesebb mennyiségben, valamint megfelelő műszaki védelem és -intézkedések mellett történhet.
- 3.3.4. A földművekbe csak szennyezetlen földtani közeg építhető be.
- 3.3.5. A földtani közeg minőségére veszélyes szennyező anyagok tárolását, gyűjtését és átadását/elhelyezését a földtani közeg szennyezését kizáró módon kell végezni.
- 3.3.6. Amennyiben az építés/bontás, valamint az üzemeltetés vagy felhagyás során szennyezett földtani közegget találnak, úgy arról a területi környezetvédelmi hatóságot, valamint a területi vízügyi és vízvédelmi hatóságot haladéktalanul tájékoztatni kell. Szennyezett földtani közeg deponálása (átmenetileg is) csak műszaki védelem mellett végezhető.
- 3.3.7. Az okozott, vagy havária jellegű szennyezést, károsodást haladéktalanul be kell jelenteni a területi környezetvédelmi hatóságnak, azonnal gondoskodva a szennyező tevékenység befejezéséről és a kárenyhítés megkezdéséről.
- 3.3.8. A benyújtott környezeti hatástanulmány földtani közeg védelmére vonatkozó előírásait és javaslatait a tervezés, a megvalósítás és az üzemeltetés során figyelembe kell venni, illetve be kell tartani.

3.4. Hulladékgazdálkodási szakkérdés vizsgálata során tett előírás

3.4.1. A tevékenységet úgy kell megtervezni és végezni, hogy az a környezetet a lehető legkisebb mértékben érintse, a környezet terhelése és igénybevétele csökkenjen, ne okozzon környezetveszélyeztetést vagy környezetszennyezést, biztosítsa a hulladékképződés megelőzését, a képződő hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentését, a hulladék hasznosítását, továbbá környezetkímélő ártalmatlanítását.

3.4.2. A hulladékgazdálkodási tevékenységet az emberi egészség veszélyeztetése és a környezet károsítása nélkül úgy kell végezni, hogy az ne jelentsen kockázatot a környezeti elemekre, ne okozzon lakosságot zavaró (határértéket meghaladó) zajt vagy bűzt, és ne befolyásolja hátrányosan a tájat, valamint a védett természeti és kulturális értékeket.

Aki olyan hulladékgazdálkodási tevékenységet végez, amely a tevékenység jellegéből fakadóan a környezeti elemekre, az emberi egészségre, a tájra, valamint a védett természeti és kulturális értékekre kockázatot jelent, gondoskodik arról, hogy a kockázatot a lehető legkisebbre csökkentse.

A hulladékban rejlő anyag, energia hasznosítása érdekében törekedni kell a hulladék lehető legnagyobb arányú újrahasználatra való előkészítésére, újrafeldolgozására, valamint a nyersanyagok hulladékkal történő helyettesítésére.

3.4.3. A környezethasználó – mint hulladékbirtokos – a hulladék kezeléséről a hulladékkezelőnek, hulladék szállítónak, hulladék gyűjtőnek, hulladék közvetítőnek, hulladék kereskedőnek, hulladék közszolgáltatónak történő átadása útján köteles gondoskodni. Ha a hulladékbirtokos a hulladékot másnak átadja - a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás keretében történő átadás kivételével -, meg kell győződnie arról, hogy az átvevő az adott hulladék szállítására, közvetítésére, kereskedelmére, illetve kezelésére vonatkozó hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkezik, vagy az adott hulladékgazdálkodási tevékenység végzéséhez szükséges nyilvántartásba vétele megtörtént.

3.4.4. A környezethasználó a hulladékot a kezelésre történő elszállítás érdekében köteles elkülönítetten gyűjteni. Az elkülönítetten gyűjtött hulladékot más hulladékkal vagy eltérő tulajdonságokkal rendelkező más anyagokkal összekeverni tilos.

3.4.5. A környezethasználó a tevékenysége során telephelyenként és hulladéktípusonként képződő, másnak átadott hulladékról az adott telephelyen köteles nyilvántartást vezetni a vonatkozó jogszabály szerinti adattartalommal. A nyilvántartást úgy kell vezetni, hogy az alkalmas legyen arra, hogy annak alapján az adatszolgáltatási kötelezettség teljes körűen teljesíthető legyen, és a hatósági ellenőrzések során a telephelyi hulladékforgalom tételes nyomon követhetőségét biztosítsa. A környezethasználó a nyilvántartást anyagmérleg alapján, hulladéktípusonként és technológiánként, naprakészen köteles vezetni.

3.4.6. A hulladéktermelő az adatszolgáltatási kötelezettségének – a tevékenysége során keletkezett hulladékokról – évente a tárgyévot követő év március 1. napjáig tesz eleget, amennyiben a külön jogszabályban előírt feltételek teljesülnek.

Az adatszolgáltatás kizárólag elektronikus úton teljesíthető.

3.4.7. A külterületen lévő munkaterületeken a hulladékok elszállításáról napi rendszerességgel gondoskodni kell.

3.4.8. A kivitelezési munkák során keletkező építési-bontási hulladékok kezelését a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően kell végezni.

3.5. Zaj- és rezgésvédelem

3.5.1. Kivitelezési munka kizárólag nappali időszakban végezhető.

- 3.5.2. A kivitelező a zaj- és rezgésvédelmi követelményeket az építőipari tevékenység ideje alatt köteles betartani.
- 3.5.3. Az építési tevékenységhez kapcsolódó szállítási útvonalakat úgy kell megtervezni, hogy csak a szükséges mértékben érintsen zajtól védendő területeket.
- 3.5.4. Amennyiben az építési, kivitelezési tevékenységből származó zajterhelési határérték túllépés műszaki vagy munkaszervezési intézkedésekkel határértékre nem csökkenthető, akkor a kivitelező köteles felmentést kérni a külön jogszabály szerinti zajterhelési határértékek betartása alól a környezetvédelmi hatóságtól.
- 3.5.5. Zajterhelési határérték túllépéssel érintett munkafázisok kizárólag a környezetvédelmi hatóság által kiadott felmentés birtokában kezdhetők meg. A felmentésre irányuló kérelemben meg kell jelölni a határérték túllépés okát, a felmentéssel érintett időszak kezdő és végnapját, a zajcsökkentés érdekében tervezett intézkedéseket és azok várható eredményeit. A kérelmet a munkák megkezdése előtt legalább 60 nappal kell benyújtani a környezetvédelmi hatóság felé.

3.6. Természet- és tájvédelem

- 3.6.1 A kivitelezési munkák megkezdése előtt legalább 8 nappal a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságot, az illetékes természetvédelmi őrt (Barna Péter – 0630/205-6372; Gilányi Gábor – 0630/598-9032; Mikucza Zsolt – 0670/492-8460; Herczeg Ferenc – 0630/326-5634) értesíteni kell! Munkavégzés csak a természetvédelmi őrral előzetesen egyeztetve történhet, melyet hitelt érdemlően igazolni kell (jegyzőkönyvvel, vagy az őri napló egyeztetéséről szóló bejegyzésével).
- 3.6.2 A védett és fokozottan védett ragadozó madarak fészkelése zavartalanságának biztosítása érdekében, azok elhelyezkedéséről és a szükséges időbeli és térbeli korlátozásról a tervezett tevékenységet megelőző év végén egyeztetni szükséges a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósággal.
- 3.6.3 Az országos jelentőségű védett természeti területek, ex lege területek és Natura 2000 területek érintő kotrási, vagy egyéb munkálatok esetén előzetesen fel kell venni a kapcsolatot a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósággal szakfelügyelet biztosítása céljából!
- 3.6.4 Fakivágás, növényzetirtás fészkelési időszakon kívül (augusztus 1.- március 15. között) végezhető, az esetlegesen előforduló időszakos fagyok meg kell kímélni. Fészkelési és vegetációs időszakban történő munkavégzés (március 15. – augusztus 15.) kizárólag az illetékes természetvédelmi őrral egyeztetett módon történhet, melyet a természetvédelmi őri jegyzőkönyvben, vagy az őri napló egyeztetéséről szóló bejegyzésében rögzíti!
- 3.6.5 A kotrási és a deponálási munkálatokat a kivitelezés időszakában vízzel borított vagy a kivitelezést megelőző időszakban tartósan vízzel borított mederszakaszok esetében július 31. – október 15. között végezhetők. Hosszú ideig (legalább 1 hónap) száraz állapotban lévő, tartós vízborítással nem jellemezhető mederszakaszok esetében az időbeli korlátozás nem indokolt. Az időbeli korlátokat az adott év hidrometeorológiai viszonyai alapján a területileg illetékes természetvédelmi kezelő szakembereivel közös terepbejárás keretében kell meghatározni! Munkavégzés kizárólag az illetékes természetvédelmi őrral egyeztetett módon történhet, melyet a természetvédelmi őri jegyzőkönyvben, vagy az őri napló egyeztetéséről szóló bejegyzésében rögzíti!
- 3.6.6 A csatornák kotrása csak olyan szakaszokon végezhető el, ahol – figyelembe véve a vízviszatartások hatását is – a mértékadó belvízhozam elvezetéséhez szükséges mederszelvény nem áll rendelkezésre. Ezen mederszakaszok a tervezés során kerüljenek

meghatározásra. A túlkotort szakaszokon további kotrás nem történhet, azonban a lefolyást akadályozó növényzet eltávolítása (*kaszálás, illetve cserje, bozót irtása, egyes fák, tuskók kiszedése*) a természetvédelmi kezelővel és a vízügyi kezelővel egyeztetett mértékben elvégezhető.

- 3.6.7 A rekonstrukciós kotrásokat megelőzően vagy azzal egyidejűleg a vízviszatarító műtárgyakat is meg kell építeni, elkerülendő, hogy a kotrás következményeképpen csak a vízelvezetés hatékonysága javuljon a projektcélként megfogalmazott vízviszatarítás nélkül. **Vízpótlással érintett csatornák kotrása a fentiekén túl a projekt keretében csak a vízpótlás megvalósulását követően végezhető el.**
- 3.6.8 A vízjogi engedélyes tervnek tartalmaznia kell a kotrással érintett csatornaszakaszok kezdő- és végpontjait, a csatornaszakaszok átnézetes térkép(ek)en való ábrázolását és digitális állományait .shp formátumban, továbbá a kotrás szükségességét alátámasztó műszaki adatokat és információkat (pl.: nyilvántartott fenékszint, feliszapolódás mértéke, aktuális és nyilvántartott vízszállító kapacitás stb.).
- 3.6.9 A vízjogi engedélyes terv előző előírásban foglaltakat tartalmazó részeit a vízjogi engedély iránti kérelemmel egyidejűleg meg kell küldeni a Főosztály és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részére.
- 3.6.10 A vízpótlási útvonalon kívül eső csatornákon tervezett vízviszatarításokat olyan, fix küszöbvel is rendelkező műtárgyakkal (pl. a műszaki leírásban szereplő fix küszöbű billenőtáblás műtárgyakkal) kell megtervezni, amelyek biztosítják a csatornában a műszakilag és belvízvédelmi szempontból elérhető legnagyobb mértékű vízviszatarítást az üzemeltetési és az egyéb emberi beavatkozásoktól függetlenül is. A vízpótló útvonalba - különösen a főcsatornára és jelentősebb mellékcsatornákra - tervezett műtárgyak fix küszöb nélkül tervezhetők a belvízvédelmi funkciót biztosítandó. Ezen műtárgyak billenőtábláinak szintjét úgy kell beállítani, a csatornában a műszakilag és belvízvédelmi szempontból elérhető legnagyobb mértékű állandó vízviszatarítást biztosítsák. A billenőtáblák nyitása kizárólag belvízvédelmi készültség elrendelése esetén történhet meg, és kizárólag a készültség idején tartható fenn, azt követően haladéktalanul vissza kell állítani a vízviszatarítási szintre. A műtárgyak állítószerkezetén olyan műszaki megoldást kell alkalmazni, ami biztosítja, hogy a műtárgyak nyitása illetéktelenek által a lehető legkevésbé legyen lehetséges.
- 3.6.11 A rendelkező részben feltüntetett, illetve a Hatástanulmányban szereplő műtárgyak helyétől, számától eltérni kizárólag abban az esetben lehet, ha a létesítési engedélyes szintű tervezés során feltárt műszaki problémák miatt elengedhetetlen, vagy ha a projekt elvárt céljainak megvalósítását segíti. **A Hatástanulmányban feltüntetett vízviszatarító műtárgyak számától összességében eltérni csak pozitív irányban lehet.** A Hatástanulmánytól való eltérést és annak indokait a vízjogi engedélyes tervben fel kell tüntetni és indokolni kell.
- 3.6.12 **A Felső-Tisza (HUHN10008) különleges madárvédelmi és Felső-Tisza (HUHN20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet érintő Lónyay-főcsatorna szakaszon a Lónyay-főcsatorna tiszai torkolatától a Gávavencsellő Pusztafalusi utcai hídig a kotrás kivitelezése csak az egyik oldal igénybevételével, félszelvényű kotrással történhet.** A Lónyay-főcsatorna tiszai torkolat és Lónyay-főcsatorna bal parti töltés 2+690 tkm közötti szakaszon a kivitelezést a bal partról, a Lónyay-főcsatorna bal parti töltés 2+690 tkm és a Gávavencsellő Pusztafalusi utcai híd közötti szakaszon a jobb partról végezzék. A kivitelezéssel érintett oldallal szemkötti oldalt a munkálatok nem érinthetik, azt kíméleti területként kell kezelni!

- 3.6.13 A csatorna rekonstrukcióra tervezett **teljes Lónyay-főcsatorna szakaszon a túlkotort, túlmélyített szakaszokon kotrás nem végezhető**, ezeken a szakaszokon legfeljebb csak a vízfolyási akadályt képző növényzet eltávolítása (*kaszálás, illetve cserje, bozót irtása, egyes fák, tuskók kiszedése*) történhet.
- 3.6.14 A csatorna rekonstrukcióra tervezett **nem védett Lónyay-főcsatorna szakaszon** (Gávavencsellő Pusztafalusi utcai hídtól a 18+764 szelvényig) egy oldalról történő kotrás végezhető, melynek során a medret kísérő és a mederben lévő magasabb rendű növényzet, ill. a mederben található üledék csak a középvízi meder kivitelezési oldalra eső részéből kerülhet eltávolításra oly mértékben, hogy a középvízi meder kereszt-szelvényének kivitelezési oldallal szemközti oldalán mindenhol legalább 1 méter szélességben az üledék, ill. az emerz mocsári- és hínárnövényzet megőrződjön, amely mellett azon szakaszokon, ahol a nyilvántartási szélességet meghaladja a csatorna, ott a nyilvántartási szélességen túli területeken is az üledék, ill. az emerz mocsári- és hínárnövényzet teljes mértékben megőrzésre kerüljön.
- 3.6.15 A Zsombékos (VI/1) mellékágnak a HUNH20042 Napkori-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen áthaladó szakasza (EOV X, Y kezdőpont: 862952, 292555; végpont: 862013, 292574, azaz hozzávetőlegesen a 7+770–10+744 cskm szelvények közötti teljes csatorna szakasz) esetében a csatorna rekonstrukcióját (kotrást, mederrendezést, deponálást) nem lehet elvégezni, ezen a szakaszokon legfeljebb csak a vízfolyási akadályt képző növényzet eltávolítása (*kaszálás, illetve cserje, bozót irtása, egyes fák, tuskók kiszedése*) történhet! A fenti szakaszon plusz vízviszatarító műtárgyat kell létesíteni, és ezáltal be kell vonni az érintett Natura 2000 terület nyugati részét a vízviszatarítási területek közé. Részletes geodéziai felmérési eredmények alapján kell pontosan meghatározni a műszaki szempontból leghatékonyabb vízviszatarítást szolgáló helyszínt! Részletes geodéziai felmérési eredmények alapján kell pontosan meghatározni a műszaki szempontból leghatékonyabb vízviszatarítást szolgáló helyszínt!
- 3.6.16 A Sényői-főfolyásnak az apagyi Albert-tó ex lege védett lápon és a vele jelentős részben átfedő HUNH20040 Apagyi Albert-tó különleges természetmegőrzési területen áthaladó szakaszának (EOV X, Y kezdőpont: 863469, 292684; végpont: 862335, 297187, azaz hozzávetőlegesen a 14+715–19+397 cskm szelvények közötti teljes csatorna szakasz) esetében a csatorna rekonstrukcióját (kotrást, mederrendezést, deponálást) egyáltalán ne végezzék el, ezen a szakaszokon legfeljebb csak a vízfolyási akadályt képző növényzet eltávolítása (*kaszálás, illetve cserje, bozót irtása, egyes fák, tuskók kiszedése*) történhet! A fenti szakaszon - amennyiben műszaki és geodéziai szempontból lehetséges - plusz vízviszatarító műtárgyat kell létesíteni, és ezáltal be kell vonni az érintett Natura 2000 terület nyugati részét a vízviszatarítási területek közé.
- 3.6.17 A Pazony-Kemecsei különfolyásnak a tervezett T-8_004 vízviszatarítási műtárgytól felvízi irányban – a 8_004 kóddal jelölt vízviszatarítási területen – húzódó legfelső szakaszán, valamint a Beczréti-szivárgónak a tervezett T-8_002 vízviszatarítási műtárgytól felvízi irányban – a 8_002 vízviszatarítási területen – húzódó legfelső szakaszán nem valósulhat meg csatorna-rekonstrukciós (kotrás, mederrendezés, deponálás) beavatkozás, ezeken a szakaszokon legfeljebb csak a vízfolyási akadályt képző növényzet eltávolítása (*kaszálás, illetve cserje, bozót irtása, egyes fák, tuskók kiszedése*) történhet!
- 3.6.18 A Lónyay-főcsatorna mentén (Buj, Kemecse és Vas megye külterületén) és a Zsombékos (VI/1) mellékág mentén (Napkor külterületén) tervezett munkálatokat a közösségi jelentőségű és fokozottan védett közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) élőhelyeinek minél jelentősebb területi kímélete mellett valósulhatnak csak meg. Ezen területrészekben a munkálatok kizárólag

az illetékes természetvédelmi őrral egyeztetett módon és helyen, lehetőleg július 31. és augusztus 15. közötti időszakban történhetnek.

- 3.6.19 A magasabb rendű növényzet eltávolításával járó terület előkészítési munkafolyamatok területi igénybevételét csak a legszükségesebb mértékben szabad megállapítani!
- 3.6.20 A munkaterületet, különös tekintettel a kíméleti területekre, jól láthatóan ki kell jelölni, a környező ex lege védett és Natura 2000 gyepterületek járművel történő felsértése, taposása, illetve egyéb módon való károsítása tilos!
- 3.6.21 A kivitelezéssel kapcsolatosan felvonulásra, közlekedésre, munkavégzésre, iszapelhelyezésre alapvetően a meglévő utak, illetve a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 2.§ (3) bekezdésében meghatározott szélességű parti sávok használhatók. A kivitelezést megelőzően organizációs tervet kell készíteni, melyet a természetvédelmi kezelővel egyeztetni kell. Az organizációs tervben fel kell tüntetni a meglévő utakon és parti sávokon kívül mindazon területeket, amelyeket a kivitelezés során megközelítésre, felvonulásra, deponálásra vagy egyéb más célra használni terveznek. A természetvédelmi kezelővel egyeztetett véglegesített organizációs tervet a Főosztály részére meg kell küldeni.
- 3.6.22 A kitermelt anyagot a kezelői sávban úgy lehet deponálni, hogy a gyommentesítő kaszálást el lehessen végezni. A kotrás után a kotrási anyagot el kell egyengetni, majd gyommentesen kell tartani!
- 3.6.23 A kivitelezés időszakában vízzel borított és jellemzően szinte állandó vízborítású, kifejezetten értékes, sok védett és fokozottan védett fajhoz tartozó egyednek élőhelyt biztosító csatornaszakaszok esetében:
- A kotrást csak lyukas kanállal és úgy lehet végezni, hogy az összes víz még a csatorna fölött folyjék ki belőle.
 - A kivitelezőnek gondoskodni kell a kotrás során partra kerülő védett, illetve fokozottan védett halak, kétéltűek és hüllők mederbe történő visszajuttatásáról. A partra került állatokat a lehető legnagyobb kímélettel kell visszahelyezni a vízbe. Az állatokat lehetőség szerint a legközelebbi, kotrással nem érintett szakaszba kell visszaengedni. A kotrási anyagot a mentést végző személyek 30 percenként, szakaszosan visszamenőleg is kötelesek újból átnézni, mivel ekkorra újabb egyedek juthatnak a felszínre.
 - A mentési munkálatokhoz a beruházó/kivitelező köteles min. 2 fő személyt biztosítani a nagyobb hatékonyság érdekében és a balesetveszélyes körülmények miatt. Amennyiben a kotrási munkálatot több munkagép is végzi eltérő szakaszokon vagy ellentétes oldalon, úgy minden munkagép mellé a beruházó/kivitelező köteles biztosítani min. 2 főt a mentés megvalósításához.
 - Kotrási munkálatok csak akkor végezhetőek, ha az időjárási viszonyok a mentést is lehetővé teszik.
 - Kotrási munkálatok során, ha a természetvédelmi kezelő képviselője kérésre a mentést végző személyek hiányát, munkavégzés hiányát vagy elégtelen munkavégzést tapasztal, mely védett és/vagy fokozottan védett fajokat is érint, a kotrási munkálatokat azonnali hatállyal felfüggesztheti.
- 3.6.24. Az építés során ügyelni kell arra, hogy a megnyitott földárkok (pl.: alapzat) a lehető legrövidebb ideig maradjanak nyitva, így elkerülhető, hogy azokba védett kétéltűek, hüllők hulljanak bele. Amennyiben ez mégis előfordulna, azokat a betemetés, betonozás előtt el kell távolítani.

3.6.25. A beruházással kapcsolatos munkálatok következtében bolygatott területeken és azok környezetében a gyommentesítésről mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással (pontos, cseppmentes és célirányos vegyszer-kijuttatás) gondoskodni kell, ezen technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos! Az inváziós és termőhely-idegen növényfajok (pl. gyalogakác, amerikai kőris) megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell a munkálatokkal érintett területek teljes szakaszán és közvetlen környezetében.

3.7. Szakhatósági előírások

A Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Hatósági Főigazgató-helyettesi Szervezet Megelőzési és Engedélyezési Szolgálat 35000/1770-2/2023. ált. számú szakhatósági állásfoglalása alapján.

- 3.7.1. A tárgyi projekt keretében tervezett vízjogi engedélyköteles létesítmények megvalósításához vízjogi létesítési engedély, majd az alapján megépített vízlétesítmények használatbavételéhez vízjogi üzemeltetési engedély beszerzése szükséges.
- 3.7.2. A munkagépek karbantartása a munkaterületeken nem végezhető, csak az erre kijelölt telephelyen történhet. A hibaelhárítás miatti szerelési munkálatok csak a legszükségesebbekre korlátozódhatnak, melyet csak kármentő tálca alkalmazásával lehet folytatni.
- 3.7.3. A gépek üzemanyaggal való feltöltése csak az erre kijelölt telephelyen történhet kármentő tálca alkalmazásával.
- 3.7.4. A földtani közegre, felszíni és felszín alatti vízbe kijutó bármilyen szennyező anyagot a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának szabályai alapján és szerint haladéktalanul és maradéktalanul el kell távolítani, valamint a szükséges környezetkárosodást megelőző intézkedéseket meg kell tenni.
- 3.7.5. A szennyező anyag földtani közegre, felszíni és felszín alatti vízbe kerüléséről, a megtett intézkedésekről a területi vízvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.
- 3.7.6. A vízbázis védőterület közelében, vagy azokat érintő építési munkák során fokozott körültekintéssel és különös figyelemmel kell eljárni.
- 3.7.7. Az építéskor, üzemeltetéskor, felhagyáskor keletkező veszélyes hulladék, üzemanyag és kenőanyag tárolókat úgy kell kialakítani, hogy a felszíni és felszín alatti vizek védelme biztosítható legyen.
- 3.7.8. A vízpótló rendszer működőképességének biztosítására különös figyelmet kell fordítani, a vízminőség megóvását vízkormányzással és vízminőség-javító fenntartási munkával folyamatosan biztosítani kell.
- 3.7.9. A megépült vízpótló rendszerből a vízkivételeket dokumentálni kell, az illegális vízkivételeket beazonosítást követően meg kell szüntetni.
- 3.7.10. A Lónyay-főcsatornán korábban létesült meglévő (AEP766 Lónyay főcsatorna Berkesz megnevezésű mintavételi hely és az AEP766 Lónyay-főcsatorna Buj országos törzshálózati mintavételi hely) felszíni víz monitoring pontokon folytatni és dokumentálni kell a vízminőség rendszeres ellenőrzését.

3.8. Szakkérdés vizsgálatával kapcsolatos előírások

3.8.1. Kulturális örökségvédelmi előírások:

3.8.1.1. A beruházás tekintetében a hatályos jogszabályoknak tartalmi és formai szempontból megfelelő előzetes régészeti dokumentációt kell készíteni, és azt az örökségvédelmi hatóságnak a feltárási projekttervvel együtt véleményezésre a beruházás kivitelezésének megkezdése előtt, legkésőbb a munkaterület átadás-átvételi eljárás előtt 30 nappal be kell nyújtani:

- A tervezett létesítményre vonatkozóan az előzetes régészeti dokumentációt a geofizikai kutatás és régészeti próbafeltárás eredményeivel ki kell egészíteni, és annak eredményei alapján össze kell állítani a feltárási projekttervet.
- Amennyiben az érintett ingatlannal a beruházó nem jogosult rendelkezni, és az ingatlannal rendelkezni jogosult nem járul hozzá a próbafeltárás elvégzéséhez a próbafeltárást az előzetes régészeti dokumentáció elkészítését, valamint a próbafeltárást akadályozó körülmény megszűnését követően kell elvégezni.
- A beruházó az előzetes régészeti dokumentáció elkészítésére jogosult **Magyar Nemzeti Múzeummal** írásbeli szerződést köteles kötni.
- A próbafeltárást a feltárást végző intézmény – az erről szóló a beruházóval kötött szerződés megküldésével bejelenti az örökségvédelmi hatóságnak.

3.8.1.2. A próbafeltárás eredményein alapuló előzetes régészeti dokumentáció zárodokumentumát, a feltárási projekttervet a létesítési engedélyezés során be kell nyújtani. A létesítési engedélyezési tervdokumentációt csak abban az esetben áll módomban elbírálni, amennyiben tartalmazza az előzetes régészeti dokumentáció feltárási projektterv eredményeit.

3.8.1.3. Az elkészített előzetes régészeti dokumentáció feltárási projekttervének eredményei alapján további régészeti szakfeladatok (régészeti megfigyelés, teljes felületű feltárás) megállapítására kerülhet sor.

3.8.1.4. A földmunkákkal érintett és az egyéb feltárási módszerekkel fel nem tárt területeken a kivitelezéshez szükséges elsődleges földmunkák régészeti megfigyelés biztosítása mellett végezhetőek.

3.8.1.5. A tervezett beruházás kivitelezése csak az előzetes régészeti dokumentáció feltárási projekttervében javasolt régészeti kutatások befejezése után kezdhető el, a feltárt terület nagyságát és határait a munkaterület átadás-átvételtől készített jegyzőkönyvben rögzíteni kell.

3.8.1.6. A tárgyi létesítmények műszaki átadás-átvételének és üzembe helyezési engedélyének hozzájárulásához feltétel a régészeti kutatás ellátását igazoló építési naplóbejegyzés másolatának bemutatása.

3.8.2. Termőföldre gyakorolt hatások vizsgálata szakkérdésben tett előírások :

3.8.2.1. A Lónyai-főfolyás vízrendezéséhez (pl. csatornák és műtárgyak rekonstrukciója, burkolatok helyreállítása) kapcsolódóan termőföld (szántó, rét-legelő, nádas, gyümölcsös és fásított terület művelési ágú területek) érintettsége esetén gondoskodni kell a felső humuszos termőréteg védelméről (letermelés, deponálás, szakszerű felhasználás, rekultiváció).

3.8.2.2. Amennyiben a csatornákból kikerülő kotrási iszap (kezelt mederiszap) termőföldön kerül hasznosításra, úgy a 2007. évi CXXIX. Tv. (a termőföld védelméről) 49. § (1) bekezdés a) pontja alapján engedélyt adunk ki, amelyhez talajvédelmi tervet kell készíttetni!

3.8.2.3. A 2007. évi CXXIX. törvény (a termőföld védelméről – Tftv.) 43. § (1)-(2) bekezdése alapján „beruházásokat, valamint termőföldön folytatott, vagy termőföldre hatást gyakorló bármely egyéb tevékenységet úgy kell megtervezni és megvalósítani, hogy az érintett és a környező termőföldön a talajvédő gazdálkodás feltételei ne romoljanak”. „A beruházások megvalósítása

során a beruházó köteles gondoskodni a humuszos termőréteg megmentéséről és hasznosításáról.”

A termőföld időleges és végleges más célú hasznosítási engedélyezési eljárásához készített talajvédelmi terv, illetve a humuszgazdálkodási terv előírásainak betartásával biztosítható a talajvédelmi követelmények érvényesítése a humuszmentésre, deponálásra és a rekultivációra vonatkozóan.

3.8.3. Erdővédelmi előírások:

A beruházás megvalósításához erdőterületek érintettsége került megállapításra, a beruházó a kivitelezés megkezdése előtt folytassa le a beruházással érintett erdő- és egyéb részletek vonatkozásában az erdő igénybevételére és az igénybevétel engedélyezésére irányuló eljárást (végleges igénybevételi eljárás) az erdészeti hatóságnál.

3.8.4. A termőföld mennyiségi védelmének követelményei tekintetében vizsgált szakkérdés:

3.8.4.1. A termőföld mennyiségi védelmére vonatkozó szakkérdés tekintetében **az érintett termőföld területek más célú hasznosításának engedélyezése a beruházás megvalósításának előfeltétele.**

3.8.4.2. A beruházás megvalósítása során figyelemmel kell lenni arra, hogy az eljárás tárgyát képező földrészletekkel szomszédos termőföldek megfelelő mezőgazdasági hasznosítását a tervezett tevékenység, létesítmény ne akadályozza.

4. A környezetvédelmi engedély érvényességi ideje:

A fentiekben megadott előírások betartása esetén ezen engedély a véglegessé válásának napjától határozatlan ideig érvényes.

A Főosztály a környezetvédelmi engedélyt visszavonja, ha a véglegessé válásától számított öt éven belül a tevékenységet, illetve az ahhoz szükséges építési előkészítési munkákat nem kezdték meg, vagy ha a környezethasználó nyilatkozik arról, hogy a környezetvédelmi engedéllyel nem kíván élni, továbbá akkor is, ha az engedélyezéskor fennálló feltételek lényegesen megváltoztak.

Ezen határozat a jogszabályokban előírt más engedélyek beszerzése alól nem mentesít.

A környezeti hatásvizsgálati eljárás igazgatási szolgáltatási díjköteles, melynek megfizetésére az ügyfél köteles. Az ügyfél az engedélyezési eljárás igazgatási szolgáltatási díját (750.000,- Ft) az eljárás során megfizette, egyéb eljárási költség nem keletkezett.

A határozat ellen közigazgatási úton további jogorvoslatnak helye nincs, az a közléssel véglegessé válik, amely ellen – a közléstől számított harminc napon belül - közigazgatási pert lehet indítani, amelyet a Debreceni Törvényszékhez (4026 Debrecen, Perényi u. 1.) címzett, de a Főosztályon írásban vagy elektronikus kapcsolattartásra kötelezett esetén, elektronikus úton benyújtott keresettel lehet kezdeményezni. A perben a jogi képviselőt kötelező. A közigazgatási per kezdeményezése esetén fizetendő illeték mértékét az *illetékekről* szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. §-a határozza meg, amelyet a 74. §-ban meghatározott módon kell megfizetni. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére, vagy ha szükségesnek tartja tárgyalást tart.

INDOKOLÁS

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság (1012 Budapest, Márvány u. 1/D.) meghatalmazása alapján eljáró VÍZITERV ENVIRON KFT. (4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 15.), a „Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztését (vízpótlás, víztározás, helyi vízvisszatartás) célzó projekt előkészítés” c. KEHOP-1.3.0-15-2022-00034 azonosítószámú projekt „Lónyay- főfolyás vízrendezése” projektetem megvalósításához kapcsolódóan 2023.02.09. napján környezeti hatástanulmányt nyújtott be a Főosztályra és kérte a környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatását.

A környezeti hatástanulmányhoz Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt, VKI 4. Cikk (7) bekezdés szerinti vizsgálati dokumentációt és Előzetes régészeti dokumentációt mellékeltek. A környezeti hatásvizsgálat részeként klímakockázati elemzés is készült.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság Főigazgatója meghatalmazta a VIZITERV Environ Kft-t hogy az Országos Vízügyi Főigazgatóságot a „Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztését (vízpótlás, víztározás, helyi vízviszatarítás) célzó projekt előkészítés” c. projekt keretében a komplex előkészítési feladataihoz kapcsolódóan valamennyi hatósági engedélyezési eljárás során teljes jogkörrel képviselje, nevében eljárjon.

A műszaki terveket a VIZITERV Environ Kft. készítette.

A szakági tervezők: ENVIRO-EXPERT Környezetvédelmi, Szolgáltató és Tanácsadó Kft. (4028 Debrecen, Hadházi u. 7. I. em. 5.); BioAqua Pro Környezetvédelmi, Szolgáltató és Tanácsadó Kft. (4032 Debrecen, Soó R. u. 21.).

A dokumentáció összeállításában szakértői jogosultsággal rendelkező szakértők közreműködtek.

Előzmények:

A vizsgálandó területen, azaz a Nyírség középső részén vagy más néven a Lónyay-főcsatorna vízgyűjtőjén az 1950-60-as évekre kialakult vízháztartási egyensúly felborulni látszik. Az 1990-as évek elejétől kiszáradási folyamat indult el, hasonlóan a Duna-Tiszaközi hátsághoz. Míg a vízgyűjtő sokévi átlagos potenciális vízkészlete a 90-es évek végén 87,7 millió m³, ez 2019-re 14,3 millió m³-re csökkent. A talajvízszint süllyedésnek indult, ami miatt az azt addig megcsapoló felszíni vízfolyások kisvízi vízhozamai csökkenésnek indultak, sok esetben a vízfolyások teljesen kiszáradtak. A vizsgált területen nagy arányban találhatók időszakos vízszállító vízfolyások. Az időszakos vízfolyások esetében általában a meder fenékszintje a talajvíztükrök felett helyezkedik el, ezáltal a talajvíz kerülhet táplálásra. Ennek megfelelően megvan az esélye, hogy egy esetleges talajvízszint-csökkenés negatív hatással legyen a felszíni víztestek mennyiségi állapotára is.

A felszíni vízrendszer egyre kevésbé tudja biztosítani a felszíni vízből a vízigények kielégítését, az 1960-70-es években megépült tározók gyakran vízutánpótlás nélkül maradtak. 2021-ben például üresek voltak a Harangodi-, és a Pazarnyi-tározók, nagyon kevés a víz a Vajai tározóban. Ezen okok miatt a mezőgazdasági vízigényeket részben engedélyezett, és részben engedély nélkül létesített kutakból felszín alatti vizekből próbálják kielégíteni. Ez további talajvízszint süllyedésekhez vezetett és megindult a vele szoros kapcsolatban lévő rétegvizek nyomásszintjének csökkenése is.

A talajvízszintek csökkenése elindította a térség természeti értékeinek degradációját, a rétegvízszint csökkenés pedig hosszabb távon az ivóvíz szolgáltatást is veszélyeztetheti.

A felsorolt kedvezőtlen jelenségek felismerése nem újkeletű. Egy 1998-ban készült tanulmány „A vízgyűjtő gazdálkodás fejlesztése a Lónyay-főcsatorna vízgyűjtőjén” – többek között már akkor felhívta a figyelmet a talajvízszintek csökkenésére és korlátozni javasolta a felszín alatti vízkivételeket. A kedvezőtlen vízháztartási folyamatok a mai napig folytatódnak, ezért döntött úgy az Országos Vízügyi Főigazgatóság, hogy elindítja a problémák megoldásának tervezési folyamatát.

A Konceptiótanulmány úgy a helyzetértékelés, mint a javaslatok kidolgozása tekintetében épít a korábbi elemzésekre, megállapításokra és javaslatokra.

A projekt szakmai tartalma első lépésben koncepcionális szinten került kidolgozásra, annak érdekében, hogy a projekt előkészítés támogatásáról szóló döntés megalapozott legyen.

A térség rehabilitációs lehetőségeiről részletes elemzés készült 2020-ban a „Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztése” című dokumentációban. Az elemzés összevetette a lehetséges vízpótlási útvonalakat, és a vízviszatarításhoz, a takarékos vízgazdálkodáshoz szükséges intézkedéseket.

Többszempon্তু előzetes elemzés alapján a vízpótlás alapvetően a Tiszából (szivattyúzással) átvezetett vízkészletre támaszkodhat. Ez a készlet lehetővé teszi a Nyírség alacsonyabb területeinek vízellátását, és lehetőséget teremt arra, hogy a magasabb területek szivattyús vízpótlása is megtörténjen.

A vízpótló vezetékrendszer a fejlesztés további fázisában kibővíthető lenne a dél-nyírségi, illetve a kelet-nyírségi területek irányába.

A tervezett beruházás részletes leírását a környezeti hatástanulmány tartalmazza.

A környezeti hatástanulmány elbírálása:

A tervezett tevékenység a 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet 3. számú mellékletének 127. pontja alapján: *„Vízfolyásrendezés (kivéve az eredeti vízlevezető-képesség helyreállítására irányuló, fenntartási célú iszapeltávolítást és rézsűrendezést, amennyiben az a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendeletben előírtak szerint a vizek állapota romlásának megelőzését, megakadályozását szolgálja)*

a) 1 km vízfolyáshossztól

b) 50 m vízfolyáshossztól vízbázis védőövezetén (ha a tevékenység megkezdését a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló jogszabály a védőövezetén nem zárja ki)

c) védett természeti területen, Natura 2000 területen, barlang védőövezetén méretmegkötés nélkül”

Az érintett vízfolyáshosszok összesen a meghaladják az 1 km-t, ezért a rendelet értelmében szükséges lenne az előzetes vizsgálati eljárás lefolytatása.

A tervezett tevékenységet tekintve előzetes vizsgálati eljárás lefolytatására nem került sor, mivel a tervezett beavatkozás volumenét tekintve a várható hatás jelentős, ezért a környezethasználó közvetlenül kérte a környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatását, melyre a 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet 1.§ (5) bekezdése ad lehetőséget. A rendelet szerint a környezethasználó kérelmére a környezetvédelmi hatóság – előzetes vizsgálati eljárás nélkül – környezeti hatásvizsgálati eljárást folytat le, ha a környezethasználó olyan tevékenység megvalósítását tervezi, amely a 3. számú mellékletben szerepel.

A kérelem alapján a Főosztály 2023. február 09-én közigazgatási hatósági eljárást indított.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 43. § (2) bekezdése alapján a Főosztály az eljárás megindítását követő 8 napon belül az 1616-1/2023. számú iratában tájékoztatta az ügyfelet arról, hogy a benyújtott kérelmét teljes eljárásban bírálja el, valamint tájékoztatta a teljes eljárás ügyintézési határidejéről, valamint a határidő túllépésének jogkövetkezményeiről.

Az Ákr. 128. § (1) bekezdése alapján kérelemre indult eljárásban az eljárási költséget - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a kérelmező ügyfél előlegezi. Az eljárási költségekről, az iratbetekintéssel összefüggő költségértékről, a költségek megfizetéséről, valamint a költségmentességről szóló 469/2017. (XII.28.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés 2. pontja alapján a közigazgatási hatósági eljárásban eljárási költség az igazgatási szolgáltatási díj. A benyújtott kérelem elbírálására irányuló eljárás a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III.31.) FM rendelet (továbbiakban: Díjrendelet) értelmében igazgatási szolgáltatási díjköteles.

Az igazgatási szolgáltatási díj mértéke a Díjrendelet 4. számú melléklet 20.5. pontja [Vízfolyásrendezés (kivéve az eredeti vízlevezető képesség helyreállítására irányuló, fenntartási célú iszapeltávolítást és rézsűrendezést) 1 km vízfolyáshossztól; vízbázis védőövezetén 50 m vízfolyáshossztól, védett természeti területen méretmegkötés nélkül] alapján 750.000,- Ft., amely a kérelem benyújtásával egyidejűleg megfizetésre került, egyéb eljárási költség nem merült fel.

A Khvr. 9. §-a alapján a Főosztály az 1616-6/2023. számú végzéssel kijavított 1616-3/2023. számú végzésében 2023. április 12-ére közmeghallgatást rendelt el a Főosztály hivatalos helyiségébe, amelyre meghívta az eljárásba bevont szakhatóságokat, a szakkérdések vizsgálatát végző hatóságokat, az érintett települések jegyzőit, a kérelmezőt, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságot és a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságot.

A Főosztály a kérelem benyújtását követően a honlapján az eljárás megindítására, valamint a közmeghallgatás tartására vonatkozó adatokat tartalmazó közleményt (a továbbiakban: közlemény) tett közzé. Egyidejűleg a Khvr. 8. § (2) és 9. § (6) bekezdése alapján a közleményt, valamint a kérelem és mellékletei internetes elérhetőségét a 1616-7/2023. számú iratban kijavított, 1616-2/2023. számú iratában megküldte a tervezett tevékenység telepítési helye szerinti települések Apagy, Buj, Demecser, Gávavencsellő, Ibrány, Kék, Kemecse, Kótaj, Nagyhalász, Napkor, Nyírbogdány, Nyíregyháza, Nyírtét, Nyírtura, Sényő, Székely, Tiszabercel, Vasmegyer, valamint a csak hatásterülettel érintett települések, Balsa és Nyírpazony jegyzőinek közhírré tételre.

A települések jegyzői gondoskodtak a közzétételről, a közzététel időtartama alatt sem a Főosztályra, sem a települések jegyzőire észrevétel nem érkezett.

A közmeghallgatás megtartásra került, amelyen a kérelmező-, a tervező-, a hatásvizsgálatot végző szakértők képviselői, Nyírtét települési önkormányzat képviselői, a Főosztály munkatársai, valamint kisszámú lakossági érdeklődő vett részt. A közmeghallgatáson a tervezők és a szakértők ismertették a tervezett beruházást, annak várható környezeti hatásait. A lakosság részéről kérdés nem merült fel. A közmeghallgatásról kép- és hangfelvétel készült, melyet a Főosztály a Khvr. 9. § (9) bekezdése alapján elektronikus úton hozzáférhetővé tett, azaz honlapján közzétette a kép- és hangfelvétel elérési linkjét.

A Főosztály az 1616-4/2023. számú végzésében tájékoztatta a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságot jelen közigazgatási hatósági eljárás megindulásáról, egyidejűleg megkereséssel fordult a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósághoz, mint a természeti értékek természetvédelmi kezelőjéhez, az ügy tárgyát képező beruházás által érintett területek vonatkozásában rendelkezésükre álló természetvédelmi adatok, illetve az eljárás szempontjából releváns tények megküldése érdekében.

A **Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság** (a továbbiakban: Igazgatóság), mint az érintett terület természetvédelmi kezelője 205-23/2023. számon az alábbi tájékoztatást adta:

„A megküldött környezetvédelmi hatástanulmány és Natura 2000 hatásbecslések (továbbiakban: KHT) áttanulmányozását követően az alábbi észrevételeket tesszük:

Albert-tó hatásbecslés:

- A területen áthaladó Sényői-főfolyást 2022-ben kotorták végig. A Natura 2000 védelem alatt álló területrészen kíméleti terület került kijelölésre, ennek a kíméleti területnek a fenntartását a továbbiakban is kérjük. A terület déli felén két vízviszatarató műtárgy található. Véleményünk szerint kedvezőbb lenne, ha az északi felén a most betervezettől délebbre, kb. az EOVS 862 372/ 296 989 koordinátájú helyre kerülne. A két védett terület közzé műtárgy elhelyezését nem tartjuk megengedhetőnek.

82.o.: Elírt koordináta 863042, 296149 helyett kb. 862542 296149

Az EOVS 296149/862 583 és 297187/862 335 közötti szakaszon javasoljuk a kotrás elhagyását, amennyiben mindenképpen szükséges inkább keleti irányból végezzék a kotrást.

KHV:

- A Lónyai főcsatornán 2022-ben végeztek teljes kotrást. Ezért javasoljuk a most tervezett kotrás elhagyását.

- A tervezett kotrásból javasoljuk kihagyni a Natura 2000 védelem alatt álló Albert tavat valamint a tótól délebbre eső ex lege védett területet is.

281.o.: 2019-ben kb. 350 fő védett buglyos szegfű (*Dianthus superbus*) volt a területen (nem 25).

- Általánosságban a védett területeken való vízviszataratás módjának zsilipeket említ. Természetvédelmi szempontból kedvezőbbnek tartjuk és javasoljuk mindenhová fenékküszöböt betervezni.

Egyéb javaslatok:

- Védett és fokozottan védett ragadozó madarak fészkelése zavartalanságának biztosítása érdekében, azok elhelyezkedéséről és a szükséges időbeli és térbeli korlátozásról a tervezett tevékenységet megelőző év végén előzetesen egyeztetni szükséges Igazgatóságunkkal.
- A védett és fokozottan védett halak érdekében a tervezett kotrások során javasoljuk több részletben, az Igazgatóságunkkal előzetesen egyeztetett kéméleti szakaszok kijelölését.
- A kotrások kivitelezése során kérjük, hogy a vízzel borított, vagy a kotrást megelőzően tartósan vízzel borított részeket szeptember 01.-október 15 között, a száraz részeket március 15-október 15 között kotorják. Ettől eltérni az Igazgatóságunkkal történt előzetes írásbeli egyeztetést követően lehet.
- Minden olyan területen, ahol nem feltétlenül szükséges, javasoljuk a kotrás elhagyását, mert csak szárító hatással lenne a mellette lévő élőhelyekre. Ha mindenképpen szükséges kotorni, javasoljuk ebben az esetben is, hogy a kotrás csak azután valósuljon meg, ha a vízpótlása a területnek már megoldott.
- A tervezett víztározások ökológiai (természetvédelmi) szempontból is kimondottan fontosak, az öntözési igény kielégítését az ökológiai (természetvédelmi) céloknak felül kell írniuk: a Tiszából ökológiai vízszint alatt nem lehet vizet kivenni, illetve az új tározókból sem, ha az 50%-nál kisebb mederteltséget eredményezne.
- Alapvető szempont, hogy ex lege védett területen nem lehet felszini vízkivétel a csatornákból! Ezeken a természetvédelmi szempontból kiemelten fontos helyeken több olyan fix fenékküszöb létesítésére van szükség, amely legalább 50, jobb esetben 80%-os mederteltséget garantál.
- Egyes kiemelt természeti értéket képviselő részekben elsőrendű és felülírhatatlan az ökológiai (természetvédelmi) érdek, különben a beruházás eredményeként természetközeli és védett élőhelyek fognak károsodni vagy megsemmisülni.
- Azoknak a csatornáknak a kotrását, amelyeket nem érint a vízpótlás, a projekt céljaival ellentétesnek tekintjük. A vízpótlással nem érintett védett, ex lege területeket érintően, vagy azokra közvetlenül hatással levő csatornáknak történő kotrás nem támogatható, természetvédelmi szempontból káros. Ezeken a csatornákon azonban szükséges és hasznos vízviszatartó műtárgyak kialakítása és támogatható a cserjeirtás, fakivágás a mederből (tehát egy ésszerű, kotrás nélküli mederrekonstruktó). Ezen csatornák vízjogi létesítési engedélyében foglalt fenékszintje felülvizsgálandó/felülírandó a jelenlegi fenékszint magasságával.
- új csatornák építése esetén: Az érintett csatornák a tervek szerint beton elemekkel lesznek burkolva. Javasoljuk, hogy amennyiben a csatornában levezetésre kerülő víz hatását éreztetni kívánják a talajvíz esetében is, célszerű lenne a földmedrű csatornákat kialakítani, hogy kapcsolat alakulhasson ki a talajvíz és a mederben található víz között.
- Továbbá minden burkolt medrű csatornaszakasz esetében gondoskodni kell az esetleg belekerülő kistestű állatfajok meghatározott távontól kimenekülésének biztosításáról (rámpa, kijáró, kiöblösödés stb.).
- Az 1 m-nél alacsonyabb vizet tartó műtárgyaknál országos jelentőségű védett természeti terület vagy Natura 2000 területeken is javasoljuk fenékküszöbök létesítését. Ugyanígy a vízpótlási útvonalban lévő csatornákra is javasoljuk fenékküszöb előírását, a billenőgátas megoldás helyett megakadályozandó, hogy az egész vízhozamot át lehessen engedni. Az értékes élőhelyeken célszerű bebiztosítani a víz megmaradását több fenékküszöbvel is.
- A kéméleti területek legyenek körbekerítve/kitűzve és az építés elől elzárva, ott átmenő forgalom sem lehet.
- Az országos jelentőségű védett természeti területek, ex lege területek és Natura 2000 területek esetében is a kotrások esetén minden esetben kérjük, vegyék fel Igazgatóságunkkal a kapcsolatot előzetes egyeztetés, esetenként szakfelügyelet biztosítása céljából
- A javasolt időbeli korlátozások esetében természetvédelmi szempontból kedvezőbbnek tartjuk a fészkelési és vegetációs időszak március 15 és augusztus 31 közötti megállapítását, az esetleges másod- és harmadköltségek miatt. Ettől eltérni csak előzetes, írásos egyeztetés után, különleges esetekben lehetséges, a munkálatok legkorábban augusztus 01-jei

kezdésével.

- Minden esetben a beavatkozással érintett ingatlanokon található vagy azokkal szomszédos gyepterületek csak a lehető legkisebb kiterjedésben legyenek igénybe véve. Gyepterületen depózás, parkolás, felvonulás, tárolás lehetőleg ne történjen.
- A magasabb rendű növényzet (fák, cserjék, felemelkedő szárú, magasra növő mocsári növényzet, pl. nádas) eltávolításával járó terület előkészítő munkafolyamatok (pl. fa- és cserjeirtás, kivágás, száruzás, gyepmaratás, gyephántás) területi igénybevételét csak a legszükségesebb mértékben szabad megállapítani, felesleges területi igénybevétel ne történjen. – „Abban az esetben, ha a tervezett munkálatok még jóval március 15. előtt megkezdődnek, akkor az érintett területen fészkelő madárpárok korábbi fészkelőhelyeiket elkerülik és egyéb területen foglalnak revírt.” A dokumentum idézett mondatával szakmai szempontból nem értünk egyet, az erre hivatkozással történő folyamatos munkavégzéssel megzavarhatják a fészkeléseket, elpusztíthatják a tojásos/fiókás fészkeket.
- Ezen felül a kotrások miatt területi korlátozással érintett területeken a kotrás ne a védett vagy jelölő élőhellyel érintett oldalról történjen, ha mindkét oldalon védett vagy jelölő élőhely található, javasoljuk a kotrás mellőzését.
- Továbbá a kitermelt anyagot a szervizsávban lehet deponálni úgy, hogy a gyommentesítő kaszálást el tudják végezni.

A projektekre vonatkozóan a további általános javaslatokat tesszük:

- A beruházás során kérjük, hogy a felmerülő vízkivételi helyeket és mennyiségeket, a vízkivétel idejét, továbbá az esetleges horgászati helyeket, más célú hasznosításokat előre egyeztetessék le Igazgatóságunkkal.
- Természetvédelmi szempontból fontosnak tartjuk, hogy a beruházás által érintett ex lege területeken legyen vízvisszatartás, amihez fix fenékküszöbök (legalább 50%, de amennyiben lehetséges 80% mederteltséget eredményező) elhelyezését javasoljuk a mederben. Amennyiben a védett terület nagyobb kiterjedésű, akkor a mederszakaszon kedvezőbbnek tartjuk a több kisebb fenékküszöb elhelyezését, az egy nagy műtárgy helyett, mivel így több kisebb szakaszon történhet meg a víz visszaduzzasztása a kockázatosabb, nagyobb szakasz helyett.
- A vízvisszatartással érintett védett vagy Natura 2000 élőhelyek esetében javasoljuk a fenékküszöb alkalmazását, akár lépcsőzetesen, több elhelyezésével, melynek üzemeltetése jóval egyszerűbb (ideális esetben szinte elhanyagolható), esetleges üzemzavar, vagy rongálás esetén is kisebb eséllyel fordulhat elő, hogy a területről a visszatartandó víz távozik.
- Fontos ismételtén megjegyezni, hogy ex lege védett területen ne legyen vízkivétel!
- Az ex lege területekről az eddig vizet levezető csatornák (szivárgók, forráscsatornák) kotrása tilos! Ettől egy esetben lehet eltérni, amennyiben esetleg előzetes egyeztetés alapján az irányuk megfordítható, vagyis a csatornából a védett terület felé fogja a vizet vezetni. Ebben az esetben is mindegyikre kerüljön mederküszöb.
- A kotrásra vonatkozó időbeli korlátozás: vízzel borított, vagy tartósan vízzel borított részekén szeptember 01. - október 15. között (száraz mederszakasz esetében előzetes írásbeli egyeztetést követően ettől lehet eltérés), ennek betartását az országos jelentőségű védett természeti és Natura 2000 védett területeken kérjük, az ezen kívül eső részekén javasoljuk.
- Kotrással csak azok a csatornaszakaszok legyenek érintve, ahol az mindenképpen szükséges, erről előzetes egyeztetést kérünk! A kotrással érintett szakaszokon kíméleti területek kijelölését tartjuk szükségesnek, amely területek korábbi kotrások során kíméleti területnek számítottak, azok a jövőben is, teljes területükkel legyenek azok. Ezekről előzetes egyeztetés szükséges, helyüket és kiterjedésüket rögzíteni kell.
- A kotrással nem érintett (túlkotortként említett) szakaszokon a gyökérvonás növényeltávolítást sem elfogadható.
- A kotrást a lehető legkíméletesebb módon, csak a feltétlenül szükséges iszapmennyiség eltávolításával szabad végezni.
- Kotrást csak lyukas kanállal és úgy lehet végezni, hogy az összes víz, még a csatorna fölött folyjon ki belőle.

- A kivitelezőnek gondoskodni kell a kotrás során partra kerülő védett, illetve fokozottan védett halak, kételtűek és hüllők mederbe történő visszajuttatásáról. A mentési munkálatot végző személyek minden állatfaj összes fellelt egyedét kötelesek visszajuttatni a víztérbe, azok védettségétől függetlenül. A partra került állatokat a lehető legnagyobb kíméllettel kell visszahelyezni a vízbe. Az állatokat lehetőség szerint a legközelebbi, kotrással nem érintett szakaszba kell visszaengedni. A kotrási anyagot a mentést végző személyek 30 percenként, szakaszosan visszamenőleg is kötelesek újból átnézni, mivel ekkorra újabb állatok vergődhetnek a felszínre.
 - A mentési munkálathoz a beruházó/kivitelező köteles min. 2 fő személyt biztosítani a nagyobb hatékonyság érdekében és a balesetveszélyes körülmények (veszélyes munkagép, csúszós terep) miatt. Amennyiben a kotrási munkálatot több munkagép is végzi eltérő szakaszokon vagy ellentétes oldalon, úgy minden munkagép mellé a beruházó/kivitelező köteles biztosítani a min. 2 főt a mentés megvalósításához.
 - Kotrási munkálat csak akkor végezhető, ha az időjárási viszonyok a mentést is lehetővé teszik.
 - Kotrási munkálat során, ha a természetvédelmi kezelő képviselője kérésre a mentést végző személyek hiányát, munkavégzés hiányát vagy elégtelen munkavégzést tapasztal, mely védett és/vagy fokozottan védett fajokat is érint, a kotrási munkálatot azonnali hatállyal felfüggesztheti.
 - A munkálatok során kizárólag a csatorna depóniája vehető igénybe, gyepterületekre kotrási anyag nem juthat.
 - A kotrás után a kotrási anyagot el kell egyengetni, majd gyommentesen kell tartani (akár több éven keresztül is!).
 - Az élőhelyek esetében problémát jelenthet az elöntés elmaradása, vagy időközbeni abbamaradása. A kivitelezési munkálatokat egymásra építve szükséges végezni, először fontos, hogy működjön a vízpótlási rendszer, csak utána kezdjenek el kotorni, műtárgyakat építeni, megakadályozandó, hogy megfelelő vízpótlás hiányában esetleg tovább száriítsák a területeket. - A konkrét kivitelezési munkálatok megkezdése előtt további egyeztetéseket kérünk, a kivitelezés során, több helyen természetvédelmi szakfelügyelet szükséges.
- Javasoljuk, hogy a projekt kivitelezése és az üzemelési időszaka alatt is folyamatosan tartsák Igazgatóságunkkal a kapcsolatot. Kérjük, a dokumentumokban végrehajtott változtatások minden esetben jól követhetően, egyértelműen legyenek jelölve."

A VIZITERV Environ Kft. a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 205-23/2023. számú nyilatkozatára az alábbi észrevételeket tette:

"

1. A Tervező Iroda a Felső-Tisza Vidéki Vízügyi Igazgatósággal, mint a tervezett vízlétesítmény-együttes üzemeltetőjével egyeztetve a csatornák medrében történő vízviszatarató műtárgyakat a következők szerint tervezi meg:
 - A vízpótlási útvonalon kívül eső csatornákon tervezett vízviszataratók olyan fix küszöbű billenőtáblás műtárgyakkal kerülnek megtervezésre, amelyek biztosítani tudják a csatornában a műszakilag és belvízvédelmi szempontból elérhető legnagyobb mértékű vízviszataratást az üzemeltetési és az egyéb emberi beavatkozásoktól függetlenül is.
 - A vízpótló útvonalban - különösen a főcsatornákra és a jelentősebb mellékcsatornákra-tervezett műtárgyak a belvízvédelmi funkció biztosítása miatt fix küszöb nélküli billenőtáblás műtárgyak lesznek. Ezen műtárgyak billenőtábláinak szintje azonban beállítható úgy, hogy jelentősebb belvizes időszakokon kívül a csatornában a műszakilag és belvízvédelmi szempontból elérhető legnagyobb mértékű állandó vízviszataratást biztosítsák, továbbá a műtárgy állító mechanikája ellátható olyan zárszerkezettel, ami az illetéktelen beavatkozásokat nagymértékben megnehezíti. A billenőtáblák nyitásával és zárásával kapcsolatos szabályok az üzemeltetési engedély előírásaiban a vízügyi és a természetvédelmi érdekek, valamint a projektcélok figyelembevételével lefektethetők.

2. A csatornák kotrása csak olyan szakaszokon kerül betervezésre, ahol a mederszelvény - figyelembe véve a vízviszatartások hatását is - a belvíz elvezetése szempontjából kritikus mértékben feliszapolódott. A nyilvántartási szintekhez közeli, esetleg túlkotort szakaszokon kotrás nem történik, azonban a lefolyást akadályozó növényzetet a természetvédelmi kezelővel és a vízügyi kezelővel egyeztetett mértékben el kell távolítani. Ennek indoka az, hogy a projekt célja a meglévő belvízelvezető rendszer alkalmassá tétele a helyben keletkezett és a Tiszai vízkivételből kormányzott vizek viszatartására, célterületekre való odavezetésére, amely a rendszer funkciójának kibővítése az eredeti szerepének megtartása mellett. A csatornák nyilvántartási szintekhez közeli és túlkotort szakaszain viszont a kotrás mellőzhető, mivel a vízpótlás és a vízviszatartás a csatornák nyilvántartott vízszállítási kapacitásának figyelembevételével került megtervezésre, ezeken a lefolyást akadályozó növényzet szükséges mértékű eltávolítása elégséges a rendszer működése szempontjából. Egyes szakaszokon azonban a feliszapolódás előrehaladott, így rekonstrukció hiányában a vízviszatartás hatásaival együtt a belvízelvezető funkció már jelentősen sérül.
3. A Hatástanulmányban szereplő műtárgyak helye, száma a részletesebb geodéziai felmérésen alapuló vízjogi engedélyes szintű tervezés során kis mértékben változhat. A műtárgyak helyének változását a geodéziai magasságok, talajtani adottságok, illetve egyéb, előre nem látható műszaki okok indokolhatják. A műtárgyak számában bekövetkező pozitív változásokat a projekt elvart céljainak megvalósítása indokolja, azaz a Hatástanulmányban szereplő darabszámtól várhatóan több műtárgy létesítésére lesz szükség. Kérjük, hogy a környezetvédelmi engedély előírásaiban biztosítson lehetőséget a műtárgyak helyének és számának ilyen jellegű változására vonatkozóan, külön hatósági eljárás lefolytatása vagy a környezetvédelmi engedély módosítása nélkül, a környezetvédelmi engedély és a vízjogi létesítési engedély későbbi összhangja miatt."

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság a környezeti hatásvizsgálati eljárásban az Ákr. 10. § (1) bekezdése szerinti ügyfélnek minősül, ezért a Főosztály az 1616-5/2023. sz. iratában tájékoztatta a közigazgatási hatósági eljárás megindításáról és nyilatkozattételi lehetőségéről. A Vízügyi Igazgatóság nyilatkozatot nem tett.

A Khvr. 1. § (6b) alapján „A környezetvédelmi hatóság az előzetes vizsgálati, a környezeti hatásvizsgálati, az egységes környezethasználati, valamint az összevont eljárásában a tevékenység telepítési helye szerinti település, a fővárosban a kerület (a továbbiakban együtt: település) önkormányzata ügyfélnek minősül, ezért a Főosztály az 1616-76/2023. számú ügyiratában az érintett települések önkormányzatait tájékoztatta a környezeti hatásvizsgálati eljárás megindulásáról, a benyújtott kérelem és dokumentáció elérhetőségéről, valamint a nyilatkozattételi lehetőségéről.

A megkeresett Önkormányzatok ügyféli nyilatkozatot nem tettek.

A Főosztály a 1616-13/2023., 1616-14/2023. és a 1616-15/2023. sz. végzésben megkereséssel fordult a tervezett tevékenység telepítési helye szerinti települések jegyzőihöz, a tervezett tevékenységnek a településrendezési eszközökkel, valamint a helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos önkormányzati szabályozásával való összhang megállapítása érdekében.

- Buj Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője a 447-6/2023. számon,
- Nyírbogdány Község Jegyzője az NYB/551-7/2023. számon,
- Demecseri Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője a DEM/1030-7/2023. számon,
- Nyírtura Község Önkormányzat jegyzője a NYT/640-2/2023. számon,
- Gávavencsellő Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője a Gv/480-2/2023. számon,
- Tiszaberceli Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője a TB/666-6/2023. számon,
- Napkor Község Önkormányzat Jegyzője a 652-6/2023. számon,
- Kótaj Község jegyzője az I/885-2/2023. számon,

- Kemecei Közös Önkormányzati Hivatal (mint Vas megyei Község Jegyzője) a KEM/3576-2/2023. számon,
- Kemecei Közös Önkormányzati Hivatal (mint Kemece Város Jegyzője) a KEM/4352-2/2023. számon,
- Nagyhalász Város Önkormányzata a NH/1515-6/2023. számon,
- Kéki Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője a Kék/813-3/2022. számon,
- Ibrány Város Jegyzője az Ibr/2342-2/2023. számon,
- Nyírturai Közös Önkormányzati Hivatal (mint Sényő Község Jegyzője) a SKÖ/244-6/2023. számon megállapította, hogy a tervezett tevékenység a helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos önkormányzati szabályozással nem ellentétes, valamint a hatályos településrendezési eszközökkel összhangban van.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Címzetes Főjegyzője az 1616-15/2023. számú megkeresésre válaszolva az IG/6164-2/2023. számon megállapította, hogy a beruházás nyíregyházi tervezési területén helyi természetvédelmi oltalom alatt álló területet, vagy természeti értéket nem érint.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Címzetes Főjegyzője az 1616-14/2023. számú megkeresésre válaszolva a FŐÉP/340-4/2023. számon az alábbi tájékoztatást adta:

„Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése által a város közigazgatási területére vonatkozó 117/2005. (V.4.) számú önkormányzati határozattal jóváhagyott településszerkezeti terve és 21/2007. (VI.12.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott többször módosított, hatályos helyi építési szabályzata és szabályozási terve a tervezett beruházással részben van összhangban.

Nyíregyháza MJV Önkormányzata a 117/2005.(V.4.) sz. közgyűlési határozattal megállapított településszerkezeti tervének, valamint a 21/2007. (VI.12.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzatának és szabályozási tervének teljes körű felülvizsgálata, új településrendezési eszközök készítése van folyamatban a város teljes közigazgatási területére vonatkozóan.

A településrendezési eszközök készítése során vizsgálandó Nyíregyháza közigazgatási területén a kezelésükben lévő vízfolyások, csatornák nyomvonalai és adatai (zárt csatorna, nyílt vízfolyás, vízállásos területek). A vizsgálathoz szükséges adatokat a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Vízügyi Igazgatósága és Öntözési Osztályától megkértük, a Város meglévő és tervezett hálózatának pontos helyének ismeretével, valamint az ezzel összefüggő gőrdülő fejlesztési, rekonstrukciós tervek, koncepciók meghatározásával együtt.

Erre érkezett válaszelevelükben tájékoztattak minket, hogy a Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztését célzó projekt tervezését a VIZITERV Environ Kft. végzi. Szükség esetén a településrendezési eszközök módosítása érdekében kérdések felmerülése esetén kérem, hogy vegyék fel a kapcsolatot a vezető tervezővel.

Az egyeztetés még nem történt meg, ezért a településrendezési eszközökkel való összhang vizsgálatát jelenleg csak a hatályos szabályozási terv esetében tudnánk vizsgálni. Véleményünk szerint az új terv készítésének előrehaladása alapján a jelenlegi terv legfeljebb ez év végéig lesz hatályban. Amennyiben kellő szakmai körültekintéssel kívánjuk a Simai-főfolyás vízrendezésével kapcsolatos problémákat kezelni, javasoljuk az új tervvel való megfeleltetését. Várhatóan a szakmai egyeztetést a szakmai tervezők fogják kezdeményezni a tervezőkkel.

Kérem tájékoztatásom szíves tudomásulvételét.”

A Főosztály az 1616-12/2023. számú számú végzésében, az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (5) bekezdése alapján az 1. melléklet 9. táblázat 2., 3. pontjában szereplő szakkérdésekben szakhatóságként a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Hatósági Főigazgató-helyettesi Szervezet Megelőzési és Engedélyezési Szolgálatot kereste meg.

A Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Hatósági Főigazgató-helyettesi Szervezet Megelőzési és Engedélyezési Szolgálat a tervezett beruházáshoz a 35000/1770-2/2023. ált. számon a környezetvédelmi engedély kiadásához hozzájárult, a vízügyi és vízvédelmi szakhatósági állásfoglalását a rendelkező rész 3.7. pontjában szereplő előírásokkal megadta. Indokolása az alábbi:

„Előzmények, előzetes megállapítások

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság (1012 Budapest, Márvány u. 1/D. továbbiakban: OV) meghatalmazása alapján a VIZITERV Environ Környezetvédelmi és Vízügyi Tervező, Tanácsadó és Szolgáltató Kft. (4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 15. továbbiakban: Kft.) kérelmére indult, a „Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztését (vízpótlás, víztározás, helyi vízviasszatartás) célzó projekt előkészítés” című KEHOP 1.3.0–15-2022-00034 azonosítószámú projekt „Lónyay – főcsatorna vízrendezése” projekttelelem megvalósítása tárgyú környezeti hatásvizsgálati eljárásban a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály (4400 Nyíregyháza, Kölcsey u. 12-14.; továbbiakban: Kormányhivatal) 2023. február 24-én kelt levelében megkereste a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot (továbbiakban: BM OKF), mint a hatáskörrel rendelkező vízügyi és vízvédelmi szakhatóságot szakhatósági állásfoglalás kiadása céljából.

A Kormányhivatal a Kft. kérelmére, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvt.) és a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet) alapján folytatja le a környezeti hatásvizsgálati eljárását.

A vízgazdálkodásra, illetve a vizek védelmére vonatkozó legfontosabb rendelkezéseket a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.), illetve a Ktv., a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet) és a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet), valamint a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet, a felszíni vizek megfigyelésének és állapotértékelésének egyes szabályairól szóló 31/2004. (XII. 30.) KvVM rendelet (a továbbiakban: 31/2004. (XII. 30.) KvVM rendelet) tartalmazzák.

A szakhatósági állásfoglalás kiadásához szükséges környezeti hatásvizsgálati dokumentációt a Kormányhivatal az általa üzemeltetett elektronikus letöltési címen keresztül biztosította.

A BM OKF szakhatósági állásfoglalását a fentiek szerint rendelkezésére bocsátott a „Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztését (vízpótlás, víztározás, helyi vízviasszatartás) célzó projekt előkészítés” című KEHOP 1.3.0–15-2022-00034 azonosítószámú projekt „Lónyay – főcsatorna vízrendezése” projekttelelem című dokumentum (a továbbiakban: Dokumentáció) vízgazdálkodási és vízvédelmi jogszabályok szerinti vizsgálata alapján alakította ki, figyelemmel az alábbiakban részletezésre kerülő,

- az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet) 1. § (5) bekezdése, valamint az 1. számú melléklete 9. táblázat 2. és 3. pontjaira, valamint
- a Kvt. 66/A. § (1), (2) és (3) bekezdésében foglaltakra, továbbá tekintettel
- a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet) 10. § (3) bekezdésére, mely alapján a Kormány országos vízügyi hatóságként, továbbá országos vízvédelmi hatóságként – országos illetékességgel – a BM OKF-et jelöli ki.

A BM OKF megvizsgálta az 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendeletben előírt és a vízgazdálkodási és vízvédelmi jogszabályokban szereplő vízgazdálkodási és vízvédelmi szakkérdéseket, ezen szakterületi követelményeknek való megfelelést, illetve a Kvt. alapján kiemelten a vízvédelmi, mint környezetvédelmi szempontok érvényesülését és annak eredménye alapján hozzájárult a környezetvédelmi engedély kiadásához és a meghatározta a tárgyi üggyhöz kötődő egyedi előírásokat.

A Dokumentáció a Magyarország 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről szóló 1242/2022. (IV. 28.) Korm. határozat (a továbbiakban: VGT3) mellékletében foglaltakra tekintettel készült, amelyet a BM OKF a szakhatósági állásfoglalásának kialakítása során figyelembe vett.

I. A tervezett beruházással kapcsolatos megállapítások

A „Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztését (vízpótlás, víztározás, helyi vízviSSzatartás) célzó projekt előkészítés” című KEHOP 1.3.0–15-2022-00034 azonosítószámú projekt „Lónyay – főcsatorna vízrendezése” projekttelemeire tekintettel az 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1.§ (5) bekezdése alkalmazandó, mely szerint: „a Kormány [.....] a vízgazdálkodási és vízvédelmi célú projektek esetén, [...] az 1. melléklet 9. pontja szerinti táblázat 2. és 3. sorában meghatározott környezetvédelmi közigazgatási hatósági eljárásokban vízgazdálkodási és vízvédelmi szakkérdésben országos illetékességgel eljáró szakhatóságként az országos vízügyi hatóságot és az országos vízvédelmi hatóságot [a 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet] 10. § (3) bekezdése] jelöli ki”.

Az 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 9. táblázat 2. és 3. pontjai értelmében környezeti hatásvizsgálati eljárásban minden esetben vízügyi és vízvédelmi szakkérdésként az alábbiak vizsgálata szükséges:

„Annak elbírálása, hogy a tevékenység vízellátása, a keletkező csapadék- és szennyvíz elvezetése, valamint a szennyvíz tisztítása biztosított-e, vízbázis védőterületére, védőidomára, jogszabályban, illetve határozatban meghatározott előírások érvényesíthetők-e, továbbá annak elbírálása, hogy a tevékenység az árvíz és a jég levonulására, a mederfenntartásra milyen hatást gyakorol.”

„Annak elbírálása, hogy a tevékenység kapcsán a felszíni és felszín alatti vizek minősége, mennyisége védelmére és állapotromlására vonatkozó jogszabályban, illetve határozatban meghatározott előírások érvényesíthetők-e.”

A Kvt. 66/A. § (1) bekezdése szerint a környezethasználatból járó tevékenység, jelen esetben környezetvédelmi engedélyezésére irányuló, környezetvédelmi hatásvizsgálat elbírálása tárgyában folyó hatósági eljárásban a vízvédelmi szempontok érvényesülését, az adott ügyben szakhatósági közreműködés (szakkérdés vizsgálat) keretében kell vizsgálni.

A 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 10. § (4) bekezdés a.) pontja alapján a környezetvédelmi engedély megadásáról szóló határozatban az engedély feltételei között elő kell írni azokat az intézkedéseket, amelyek a jelentős kedvezőtlen környezeti hatások elkerülésére, megelőzésére vagy csökkentésére vonatkoznak.

A 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 10. § (4) bekezdés b.) pontja szabályozza az engedélyezési eljárás során, jelen esetben szakhatósági szempontból előírható vízgazdálkodási és vízvédelmi feltételeket, továbbá az ellenőrzés tárgyát képező paraméterek típusát és az ellenőrzés időtartamát a tevékenység jellegéhez, helyéhez és volumenéhez, valamint a környezetre gyakorolt hatások mértékéhez igazodva. A fentieken túl olyan ellenőrzési eljárások is előírhatók, amelyek végzésére a környezethasználó az egyes környezeti elemekre és tényezőkre vonatkozó jogszabályok alapján kötelezett.

II.a./ Vízgazdálkodási szempontból a BM OKF a benyújtott dokumentáció alapján az alábbiakat állapította meg:

A „Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztését (vízpótlás, víztározás, helyi vízviSSzatartás) célzó projekt előkészítés” című KEHOP 1.3.0–15-2022-00034 azonosítószámú projekt „Lónyay – főcsatorna vízrendezése” projekttelemei keretén belül a Nyírség vízpótlásának biztosítása érdekében a benyújtott Dokumentáció szerint a Tisza-folyóból a Nyírség gerincére távvezetéken keresztül eljuttatott víz szétosztásához a meglévő műtárgyak rekonstrukcióját és javítását, valamint a meglévő csatornahálózat (főfolyások) burkolatainak, mederkeresztelvényeinek és a töltésezett csatornák depóniahiányos szakaszainak rekonstrukcióját is tervezik.

Csatorna rekonstrukciók

A Dokumentáció szerint a tervezett fejlesztés során új műtárgyakat nem létesítenek. Az alábbi táblázatban jelzett felszíni vízfolyások rekonstrukcióján túl a felhalmozódott iszap kotrását és a csatorna mederburkolatának építését és rekonstrukcióját tervezik.

A burkolt szakaszokon a rekonstrukció részeként a sérült, törött, kimosdult beton vagy természetes mederburkoló elemek szükség szerinti cseréje és helyreállítása tervezett. A csatornák kotrása során kikerülő anyagot a kotrási oldalon közvetlenül a csatorna partján húzóódó 3 m vagy 6 m széles fenntartási sávban tervezik elhelyezni, jellemzően a csatorna meglévő depóniáján.

Tervezett csatorna rekonstrukciók					
Vízfolyás megnevezése	Rekonstrukcióval érintett szakasz	Földmunka (m ³)	Burkolat-építés, csere (fm)	Irtási munkák (fm)	Műtárgy felújítás, átépítés, tisztítás
Beczréti szivárgó	-	3900	300	5500	6
Kovásztai I. oldalág	-	380	-	946	3
Kovásztai szivárgó	-	360	-	880	2
Pazony-Kemecsei-különfolyás	-	6700	-	7630	12
Kemecse-felső csatorna	-	820	-	880	3
Bogdány-Turai szivárgó	-	3300	-	3300	3
Disznósréti szivárgó	-	3100	-	3700	9
Feketelaposi kiágazás	-	640	-	398	
Feketelaposi szivárgó	-	700	-	1586	2
Gergelyffy szivárgó	-	350	-	440	
Kemecse-Turai szivárgó	-	600	-	650	16
Pápaházi szivárgó	-	1250	-	1741	3
Sényői-főfolyás	14+715 - 15+725, 16+625 - 17+870, 18+000 - 19+397	3220	100	3650	3
Szolnokszigeti szivárgó	-	4150	-	4820	6
Bogdányi-főfolyás	5+100 - 5+597	480	-	462	2
Zsombékos (VI/1) mellékág	-	8900	-	10700	18
Zsadány-Fényesháti szivárgó	-	1400	-	1477	4
Lónay-főcsatorna	0+000 - 18+764	123000	-	18000	8
Cseréstői szivárgó	-	5700	1200	6350	9
Kéklőtői szivárgó	-	650	-	776	3

Műtárgyak rekonstrukciója

A Dokumentáció alapján a beruházással érintett területen meglévő műtárgyak rekonstrukcióját és javítását tervezik. Így a megjelölt 110 db műtárgy esetében az átereszek meglévő zsiliptáblák, csappantyúk és betonszerkezetek rekonstrukciója, és átépítendő műtárgyak rekonstrukciója valósul meg.

Szivattyútelepek rekonstrukciója

A tervezett beruházással érintett területen az alábbi táblázatban a meglévő szivattyútelepek rekonstrukcióját is tervezik, amelyeket jellemzően a művelésből kivett és kerítéssel körülvett telephelyen belül valósítanak meg.

A Lónay-főcsatorna vízrendezése során érintett szivattyútelepek							
Befogadó		Szivattyútelep helye		Szivattyúegységek			Jellege
Neve	Szelvény-száma	Csatorna neve	Szelvény-száma	Összteljesítmény [m ³ /s]	Száma [db]	Üzem módja	Főbefogadóba emelő
Lónay-főcsatorna	22+913	Kovásztai szivárgó	0+000	0,25	1	elektromos	átemelő
	25+081	Pazony-Kemecsei-	0+000	0,70	4	elektromos	átemelő

	különfolyás					
29+140	Kemecse-felső csatorna	0+000	0,35	1	Diesel	+
31+670	Zsadány-Fényesháti szivárgó	0+000	1,06	1	elektromos	+
35+500	Cseréstói szivárgó	0+000	0,33	1	elektromos	+
38+300	Rókaúti szivárgó	0+000	1,76	2	elektromos	+

A Dokumentáció szerint a Nyírségben lévő összes szivattyútelep esetében valós idejű üzemadatok rögzítését (felműszerezés adatairól rögzítés, adattovábbítás) és a FETIVIZIG területén már üzemeltetett rendszerbe történő integrálását tervezik.

Meder tározás

A fejlesztés megvalósulásával az elhelyezett egyszerű vízvisszatartó műtárgyak alkalmazásával a keletkezett csapadékvizek egy része a mederben visszatartható, ezáltal a vizek, ha közvetlen öntözési célt nem is szolgálhatnak, a talajvízre gyakorolt hatásuk révén kedvező hatást fejthetnek ki, így a meglévő csatornában megépített új vízvisszatartó műtárgyak alkalmasak lesznek arra, hogy a felvízi oldalukon visszaduzzassák a csatornában a vizet.

A Lónyay-főcsatorna medrében tervezett tározási helyszínek			
Műtárgy jele	Műtárgy jellege	Tározási terület (ha)	Érintett település
ML-1	bögéző műtárgy	12,0	Kótaj
ML-2	bögéző műtárgy	5,0	Nyírbogdány
ML-3	bögéző műtárgy	2,1	Berkesz

Helyi vízvisszatartásra kijelölt helyek

A víz visszatartására alkalmas helyszínek jellemzően mély fekvésű területek kijelölésével történt, amelyek többségén máig természetközeli, vízhiányos, kiszáradó vizes élőhely területek. A Dokumentáció szerint a projektetem részeként az alábbi 38 db víz visszatartására alkalmas terület lett kijelölve.

Csatorna neve	Műtárgy	Elöntés max. területe (ha)
Szolnokszigeti szivárgó	zsilip	6,88
Szolnokszigeti szivárgó	zsilip	40,97
Bogdányi-főfolyás	zsilip	24,08
Bogdányi-főfolyás	zsilip	34,94
Bogdányi-főfolyás	zsilip	6,42
Cseréstói szivárgó	zsilip	0,78
Cseréstói szivárgó	zsilip	4,39
Cseréstói szivárgó	zsilip	3,08
Kéklőtói szivárgó	zsilip	4,50
Bogdány-Turai szivárgó	zsilip	48,86
Disznósréti szivárgó	zsilip	18,74
Disznósréti szivárgó	zsilip	3,60
Disznósréti szivárgó	zsilip	7,60
Feketelaposi szivárgó	zsilip	2,65
Gergelyffi szivárgó	zsilip	5,67
Gergelyffi 1. sz. oldalág (Új)	zsilip	4,11
Gergelyffi 1. sz. oldalág (Új)	zsilip	8,25
Kemecse-Turai szivárgó	zsilip	12,76
Kemecse-Turai szivárgó	zsilip	11,86
Kemecse-Turai szivárgó	zsilip	8,07

Csatorna neve	Műtárgy	Elöntés max. területe (ha)
Pápaházi szivárgó	zsilip	6,86
Sényői-főfolyás	zsilip	9,80
Sényői-főfolyás	zsilip	6,56
Sényői-főfolyás	zsilip	6,34
Sényői-főfolyás	zsilip	3,71
Sényői-főfolyás	zsilip	45,68
Sényői-főfolyás	zsilip	72,97
Sényői-főfolyás	zsilip	43,90
Sényői-főfolyás	zsilip	4,18
Zsadány-Fényesháti szivárgó	zsilip	6,28
Zsadány-Fényesháti szivárgó	zsilip	4,10
Zsombékos (VI/1) mellékág	zsilip	47,25
Beczeréti szivárgó	zsilip	40,50
Beczeréti szivárgó	zsilip	30,3
Pazony-Kemecsei különfolyás	zsilip	58
Pazony-Kemecsei különfolyás	zsilip	51,9
Gergelyffi szivárgó	zsilip	3,30

Távjelzett vízszintérzékelés

A Nyíri öblözet területén lévő csatornahálózat részben rendelkezik megfelelő távjelzett vízszint érzékelőkkel. A Dokumentáció szerint az alábbi fejlesztések megvalósulásával a szolgáltatott vizek nyomon követhetővé válnak, azokról valós idejű adatsorok állnak majd rendelkezésre, így lehetővé válik a leghatékonyabb és legvíztakarékosabb vízszolgáltatás, ezáltal támogatva a dinamikus vízkészlet gazdálkodás megvalósulását.

A távmérők feladata az érintett szelvényeknél, illetve műtárgyaknál az automatikus vízszintmérés, amely mért adatok a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság által üzemeltetett Felső-Tiszai Árvízi Előrejelző és Riasztó Központjának távérzékelő-monitoring-távfelügyeleti rendszerébe integrálódnak.

A tervezett távjelző és üzemirányítási rendszer a Lónyay-főcsatorna vízgyűjtő területén					
Csatorna/Tározó/Szivattyútelep neve	Szelvény-szám	Vízmerce telepítési szükséglet [db]	Tervezett távjelző száma (db)		Tervezett szivattyútelepi üzemadatok gyűjtése, távfelügyelet [db helyszínt]
			alvízi	felvízi	
Lónyay-főcsatorna	28+420	0	-	1	-
Lónyay-főcsatorna	38+550	0	-	1	-
Zsadányi-szivattyútelep		0	1	1	1
Cserésti-szivattyútelep		0	1	1	1
Rókaúti-szivattyútelep		0	1	1	1
Összesen:			3	5	3

A tervezett beruházás annak megvalósulását követően az üzemeltetés időszakában 18 település (Gávavencsellő, Tiszabercel, Buj, Ibrány, Kótaj, Nyíregyháza, Kemecse, Nagyhalász, Nyírtura, Nyírbogdány, Kék, Demecser, Székely, Sényő, Nyírtét, Napkor, Apagy, Vas megye) közigazgatási területét fogja érinteni.

II.b./ Vízvédelmi szempontból BM OKF a benyújtott dokumentáció alapján az alábbiakat állapította meg:

Felszíni vizek állapotának vizsgálata

A lecsapolások előtt, a múlt század közepéig a Nyírség nagyobb része lefolyástalan volt, amely lefolyástalanságot a sajátos geológiai felépítés, a domborzati viszonyok és a viszonylag kevés csapadék együttesen idézték elő. Jellemző felszíni vízfolyás a Lónyai-főcsatorna és a beletorkolló 8 db főfolyás, ahol a nagyvizek tavasszal, a kisvizek ősszel gyakoriak. Az időszakos vízfolyásokon nagyobb vízhozamokra általában csak tavasszal lehet számítani, míg az év nagyobb részében vizet alig szállítanak.

A Lónyay-főcsatorna teljes hossza 44,6 km. A víztest teljes vízgyűjtő területe 2043,3 km², amely síkvidéki jellegű, kis esésű, meszes, közepes-finom mederanyagú, közepes vízgyűjtőjű víztest. A Lónyay-főcsatorna K-Ny irányban a főfolyásokra merőlegesen létesült Berkesz településtől indulva. Övcsatornaként összegyűjti a Nyírségből leáramló belvizeket, és Gávavencsellő település környékén vezeti be a Tisza folyó 569+000 fkm szelvényébe.

A tervezett beruházás érinti az AEP766 azonosítójú Lónyay-főcsatorna víztestet.

A Dokumentáció szerint a víztest kémiai állapota a VGT3 szerint PBT (perzisztens, bioakkumulatív és toxikus anyagok) komponensek nélkül és a PBT komponensekkel együtt is értékelve, nem jó a víztest állapota. A nem megfelelés oka leginkább a kadmium és vegyületei, valamint az ólom és vegyületei.

A Lónyay-főcsatorna víztest állapotértékelése során az összes felsorolt szennyezőanyag mért, modellezett, vagy más víztest alapján becsült szennyező koncentráció értéke kedvezőnek bizonyult.

Szennyezőanyagok esetén a VGT3 állapotértékelése szerint a Lónyay-főcsatorna szakaszán egyetlen esetben sem került ismertetésre olyan vízfázisra vonatkozó adat, vagy értékelés, amely meghaladta a vonatkozó határértékeket, vagy bármilyen módon a jónál gyengébb vízminőségi állapotot okozott volna. A víztest fizikai-kémiai elemek szerinti állapota a VGT3 értékelése szerint jó.

A Dokumentáció részletes alapossgal bemutatta a Lónyay-főcsatorna, mint befogadó szennyezőanyag tartalomra vonatkozó terhelhetőségi vizsgálatát.

A fenti vizsgálat során figyelembe vették a főcsatornába érkező főfolyások szennyezettségi állapotát, Gyulaháza, Nyírbogdány, Apagy és Kemecse települések kommunális szennyvíztisztító telepei által kibocsátott tisztított szennyvízeinek bevezetését és bemutatták, hogy a felszíni víztest minősége a Tiszai-folyó vízének megjelenésével hogyan változik.

Felszín alatti vizek állapotának vizsgálata:

A dokumentáció szerint a Nyírség területe bizonyítottan beszivárgási-tápláló terület, amely lehetőséget biztosít a talajvíz mélyebb rétegekbe irányuló beszivárgására.

A tervezett beruházás által érintett terület összesen 3 db felszín alatti víztest felszíni vetületét érinti, melyek az alábbiak:

Azonosító	Víztest neve	Víztest kód	Víztest típus leírása
AIQ568	Északkelet-Alföld	pt.2.4	porózus termál
AIQ617	Nyírség - Lónyay-főcsatorna-vízgyűjtő	p.2.4.1	porózus
AIQ618	Nyírség - Lónyay-főcsatorna-vízgyűjtő	sp.2.4.1	sekély porózus
AIQ630	Rétköz	sp.2.4.2	sekély porózus
AIQ631	Rétköz	p.2.4.2	porózus

A Dokumentáció szerint a felszín alatti víztestek mennyiségi állapotát ötféle teszttel vizsgálták meg.

A Nyírség – Lónyay-főcsatorna vízgyűjtő (sp.2.4.1, p.2.4.1) víztestek gyenge állapotúak a süllyedési teszt tekintetében, míg a Rétköz jó állapotú. Vízmérleg teszt esetében abban az esetben éri el a jó státuszt az adott felszín alatti víztest, ha az éves, átlagos vízkivétel nem haladhatja meg a hosszú távú átlagos utánpótlódását és a hosszú távú ökológiai hozam igények különbségét. Ez a vizsgálat a kumulatív hatásokat veszi figyelembe a víztest egészében, és az egész víztestre kiterjed.

A Nyírség – Lónyay-főcsatorna-vízgyűjtő (sp.2.4.1, p.2.4.1) víztestek gyenge állapotúak a vízmérleg teszt tekintetében, míg a Rétköz jó állapotú.

Az összesített minősítés alapján elmondható, hogy a sp.2.4.1, p.2.4.1 víztestek esetében gyenge az eredmény, míg a Rétköz jó állapotú. A termál víztest eredménye összesítésben jónak mondható. Az összesített kémiai minősítés alapján is a víztestek állapota mindegyik esetben jónak mondható.

A Közép-Nyírség felé haladva a „talajvíz” mélysége a homokbucka-vonulatok alatt 4-6 m, máshol 2-4 m közötti. Mennyisége általában jelentéktelen. Kémiai jellege a IV. sz. főfolyás mentén és a Lónyay-főcsatorna torkolati szakasza környékén nátrium-, máshol kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos.

Keményisége általában 15-25 nk° között van, de a települések környékén 45 nk° fölé is emelkedik. A szulfáttartalom 60-300 mg/l között ingadozik, de a VIII. sz. főfolyás Nyíregyháza alatti szakaszán a 300 mg/l értéket is meghaladja. A rétegvizek mennyisége nem jelentős. A nagyszámú artézi kútnak az átlagos mélysége nem éri el a 100 m-t, a vízhozama pedig a 100 l/p értéket, amelyben magas a vastartalom.

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet szerint a tervezett beruházással érintett települések közül Gávavencsellő, Tiszabercel, Buj, Ibrány, Kótaj és Nagyhalász települések fokozottan és kiemelten érzékeny felszín alatti területű kategóriába, míg Nyíregyháza, Kemece, Nyírtura, Nyírbogdány, Kék, Demecser, Székely, Sényő, Nyírtét, Napkor, Apagy és Vasmegyer települések érzékeny felszín alatti területű kategóriába besoroltak.

A Dokumentáció alapján a Nyíregyháza I. Vízmű Kótaj vízbázis, Nyíregyháza-Butykatelep Kisvízmű vízbázis, Buj Vízmű vízbázis, Nyíregyháza Regionális Vízmű Ibrány-Jásztelep vízbázis, Kemece Vízmű vízbázis, Napkor Vízmű vízbázis, Demecser Térségi Vízmű vízbázis, Nyírbogdány Vízmű vízbázis, Gávavencsellő Tartalék Vízmű vízbázis a tervezett beruházásokhoz közel esik, vagy érintik azokat.

A 9 felszín alatti vízbázisból Kemece Vízmű, Demecser Térségi Vízmű és a Nyírbogdány Vízmű vízbázisainak kivételével valamennyi sérülékeny állapotú.

A terület vízföldtani adottságaiból következik, hogy az esetleges felszíni szennyezés normál üzemi körülmények között nem veszélyezteti a felszín alatti víztesteket, de az építési munkálatok során fokozott figyelemmel kell eljárni a szennyezés megelőzése érdekében. A megfelelő műszaki állapotú, karbantartott munkagépek és a szakszerű munkavégzés nem okozhatja a felszín alatti víztestek szennyezését.

A tervezett beruházás a megtáplált vízfolyásokon és egyéb vízvisszatartásra épült létesítményeken keresztül hosszabb távon lokálisan és térségi szinten is talajvízszint növelő hatású és egyben növelheti a rétegvíz irányába történő utánpótlódás mértékét is.

A fentiekre tekintettel felszín alatti monitoring rendszert nem terveztek be, mivel a tevékenység jellegéből adódóan nincs rá szükség.

Összefoglalva az üzemszerű vízpótlás következményeként lokálisan növekszik a talajok víztartalma, ami hosszú távon csekély mértékű talajvízszint emelkedésben is megnyilvánulhat.

A vízpótlás megvalósulásával a kedvezőbb mikroklima várhatóan pozitív hatással lesz az emberi egészségre is. A vízvisszatartás és a vízpótlás lehetősége a térség egészére, és így az itt élő, gazdálkodó ember számára is kedvező lehet, a terület aszály- és belvízérzékenysége csökken, javulnak a mezőgazdasági termelési feltételek, jobb, élhetőbb környezetet teremt. Ez a fejlesztés cél szerinti hatása, mely azonban akkor lehet igazán eredményes, ha a vízgazdálkodási projektet számos más ágazatba tartozó intézkedés egészíti ki. Ebben az esetben kimondható, hogy a tervezett fejlesztés gazdasági, társadalmi potenciálja erős, azaz élhetőbbé teszi a Nyírség egészét.

A fentiekben túl a BM OKF megállapította, hogy a tervezett tevékenység az árvíz és a jég levonulására, a mederfenntartásra káros negatív hatást nem gyakorol.

A tervezett projekt szennyvíz keletkezésével nem jár, ivóvízkivételt nem terveznek.

A vizek állapotvizsgálatának összегzése

A dokumentáció érdemében vizsgálja a tervezett beruházás Vízkeret-keretirányelv (a továbbiakban: VKI) 4.7 cikkben foglaltaknak való megfelelést, hiszen a tervezett beavatkozások mind a felszíni, mind a felszín alatti víztesteket egyaránt érinthetik. A nyomóvezeték megvalósulását követően a Tisza-folyó vízből történik a vízkivétel, így a víz az összekötő csatornába kerül majd a meglévő főfolyásokba és csatornába medrébe jut, ahonnan gravitációsan folyik tovább.

A Dokumentáció szerint a tervezett 5,0 m³/s mértékű vízkivétel az év nagy részében nem jelent számottevő, értékelhető terhelést a Tisza-folyó vízhozamára és annak vízszintjére nem okoz számottevő változást a vízkivétel nélküli állapothoz viszonyítva. Azonban főleg extrém kisvízi

időszakban a vízkivételnek lehetnek negatív hatásai. Ennek a kedvezőtlen hatásnak az elkerülésére érdekében a tervek szerint a vízkivétel mennyisége csak annyi lehet, hogy a Tisza folyó medrében visszamaradó vízhozam elérje a VGT 3-ban a Tisza-folyó érintett szakaszára meghatározott ökológiai vízmennyiséget, ami 38,613 m³/s.

Amennyiben a Tisza vízhozama az előzőekben meghatározott érték közelébe csökken, akkor tervszerűen csökkenteni kell a vízkivételt olyan mértékig, hogy az ökológiai vízmennyiség a Tisza folyóban maradjon. Abban az esetben, ha 42,113 m³/s-re vagy ez alá csökken a Tisza-folyó vízhozama, akkor teljes mértékben le kell állítani a vízkivételi tevékenységet, amivel biztosíthatóvá válik az, hogy a Tisza-folyó élővilágára ne gyakoroljon értékelhető negatív hatást a tervezett vízkivétel.

A felszíni víztestben a tervezett vízpótlási tevékenység megvalósulásával jelentős változások következnek be, amelynek során módosul a Lónyay - főcsatorna geometriája, ezáltal a mederben lejátszódó folyamatok is megváltoznak. A vízfolyásban a jelenlegi kedvezőtlen klimatikus viszonyok miatt az év nagy részében csak a kis vízhozam figyelhető meg, a pontszerű tisztított szennyvíz bevezetéséből származó terhelés ezért rossz ökológiai potenciálú víztestet eredményez.

A Dokumentáció szerint a beavatkozás eredményeként a vízhozam a Lónyay-főfolyás medrében jelentősen nem fog változni, mivel a beavatkozás célja, hogy minél kisebb mennyiségű víz elvezetése történjen a területről, a vízpótlott területeken az odakormányzott víz helyben maradjon, beszivárogjon a felszín alatti víztestekbe, javítva annak mennyiségi állapotát.

A tervezett beavatkozás eredményeként a vízviSSzatartási műtárgyak és területek környezetében a talajvízszint rövid időn belüli emelkedése várható, azonban a megemelkedett talajvízszint, károkat nem eredményezhet. A tervezett beruházással a vízviSSzatartás a mederben valósul meg, így a mederben történő vízviSSzatartás kedvező hatással lehet a főcsatorna környezetének vízellátására, ezáltal kis mértékben javulnak a terület mikroklimatikus viszonyai is.

A beruházástól függetlenül a Lónyay-főcsatornán korábban kettő felszíni víz monitoring pont létesült Berkesz és Búj településeknél.

A Dokumentáció szerint a Lónyay-főcsatorna vízfolyás felszíni víztest minősége nem éri el a jó ökológiai potenciálú víztestek minőségét a magas szerves anyag, az összes foszfát, az összes nitrogén és ammónium-nitrát koncentráció miatt, így a minősítés értékelése rossz.

A Lónyay-főcsatorna monitoring pontjain mért adatok alapján a vízfolyás jelentősen terhelt, nem éri el a jó állapotot, melynek oka egyrészt a vízfolyást érő jelentős pontszerű terhelések, másrészt a pontszerű terhelések mérséklését eredményező olyan vízhozam a csatornában, mely hígító vízként a vízminőséget javíthatja.

A fentiekben túl a Tisza-folyóból történő vízpótlás kisebb-nagyobb mértékű vízminőség javulást eredményez a Lónyay-főcsatorna tekintetében. A vízfolyás kémiai állapota szerinti minősítés a beavatkozás eredményeként nem változik a jelenlegi magas terheltség miatt, de mindenképpen javulási tendencia várható.

A Dokumentációban bemutatták a felszín alatti víztestek esetében, hogy a beruházás a teljes vízgyűjtő területen mennyiségi szempontú javító hatást eredményez. A jobb vízminőségű csatornák a beszivárgási folyamatok útján a felszín alatti víztestek állapotára is pozitív hatással lehetnek. A felszín alatti víztest utánpótlásának javulása miatt a hatások a teljes vízgyűjtőterületet érintik valamilyen mértékben.

Vízvédelmi szempontból a közvetlen hatásterület a vízfolyások 50-100 m-es körzete, mely területen belül várható jelentősebb talajvízszint emelkedés. A dokumentációban bemutatott beruházással a felszín alatti víztestek jó állapota megmarad, úgy, hogy a térségben jelentkező nagyfokú, különböző fejlesztési elképzelésekhez kötődő vízigények kielégítése biztosított marad.

A Tisza-folyóból történő vízpótlás eredményeként a főfolyásokban vízminőségi szempontból jelentős hígító víz jelenik meg, amellyel a jelenleg kedvezőtlen vízhiányos állapot megszűnik és ezzel a főfolyások vízminősége jelentősen javul.

A felszíni víztesteken tervezett beavatkozás típusok mindegyike hatással lesz a felszín alatti víztestek állapotára is. A vízfolyások medrében, valamint a helyi vízviszatarításra kijelölt területeken a beszívargási folyamatok intenzívvé válása történik, mely mind mennyiségi, mind minőségi szempontból változtat a jelenlegi állapotban.

Az egyik legjelentősebb mennyiségi állapotváltozást eredményező hatása várhatóan a teljes projektterületen a 259 db helyszínt érintő helyi vízviszatarítási területeknek lehet.

A Dokumentációban részletezett fejlesztés eredményeképpen a vízfolyásban lévő szennyezőanyag koncentrációja csökken, melyből kifolyólag a felszín alatti vízbe beszívargó szennyezőanyag mennyisége is kisebb lesz, ezáltal a vízfolyások környezetében a felszín alatti víztest vízminőségi állapota javulni fog.

A Dokumentációban felvázoltak alapján a BM OKF megállapította, hogy a tervezett beruházás nem veszélyeztet a felszíni és a felszín alatti víztestek jó állapotban tartását, valamint a VGT3-ban előírt célkitűzések, továbbá intézkedések megvalósítását, azonban a BM OKF felhívja a figyelmet a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra, miszerint a felszín alatti vizek jó minőségi állapotának biztosítása érdekében tevékenység csak a felszín alatti víz, földtani közeg (B) szennyezettségi határértéknél kedvezőbb állapotának lehetőség szerinti megőrzésével végezhető.

II. A vízgazdálkodási és vízvédelmi előírások szakmai indokolása

Vízjogi engedély beszerzése szükséges a vízimunka elvégzéséhez, a vízellátási hálózat megépítéséhez és átalakításához (vízjogi létesítési engedély), a vízellátási hálózat használatba vételéhez és üzemeltetéséhez, a vízhasználatához (vízjogi üzemeltetési engedély) és a vízellátási hálózat megszüntetéséhez (megszüntetési engedély) is. A vízjogi létesítési engedély alapján megépített vízellátási hálózatok használatba vételével kapcsolatos előírást a Vgt. szabályozza. A felszíni és felszín alatti vizek állapotának minőségének megőrzése érdekében vízvédelmi mérő-, megfigyelő-, ellenőrző rendszer kialakítása, valamint jogszabályi feltételek fennállása esetén egyes vízvédelmi határértékek a később lefolytatott vízjogi létesítési és üzemeltetési engedélyezési eljárások keretein belül kerülnek szabályozásra. Az erre vonatkozó előírást a BM OKF a rendelkező rész 1. pontja szerint írta elő.

A földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezésének elkerülése érdekében a gépek működési képességének fenntartásához szükséges tervezett karbantartási munkálatok a munkaterületen nem végezhetők, az esetlegesen meghibásodott gépek is csak olyan mértékben javíthatók a munkaterületen, melyek csak a legszükségesebb, a hidraulika- és motorolajok, üzemanyagok folyásának megszüntetésére, a munkaterületről való elszállíthatóságának biztosítására végeznek. Ilyen esetben is szükséges az esetlegesen elfolyó, a környezetbe kikerülő anyagoknak a talajba jutásának megakadályozása kármentő tálca alkalmazásával, melyre vonatkozóan a BM OKF a rendelkező rész 2. pontjában tette meg az előírását.

Az üzemanyaggal való feltöltés előre kijelölt, ellenőrzött területen kell, hogy történjen, így fokozottan figyelemmel lehet kísérni a talajra kijutó esetleges szennyeződést, illetőleg azt meg kell előzni egy kármentő tálca használatával, megelőzve annak földtani közegbe, felszín alatti vízbe való bejutását, a szennyezés okozását, amelyre vonatkozó előírást a BM OKF a rendelkező rész 3. pontja szerint tette meg.

Amennyiben a tevékenység végzése során az elvárható legnagyobb gondosság mellett is szennyező anyag kerül a földtani közegre, felszíni és felszín alatti vízbe, úgy intézkedni kell a bekövetkezett környezetkárosodás megszüntetésére, a károsodott környezet helyreállítására, valamint azonnali környezetkárosodást megelőző intézkedést kell tenni a rendelkező rész 4. pontjában foglalt előírás szerint.

A BM OKF a rendelkező rész 5. pontjában előírta, hogy a fentiek szerint azonnal megtett környezetkárosodást megelőző és kárelhárító intézkedésekről a területileg illetékes vízvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

A vízbázis védőterületén történő építési munkálatok során a kiemelt figyelem ráfordításával a munkagépek gondosan elvégzett karbantartásával minimalizálható a havária helyzetek kialakulása, figyelemmel a rendelkező rész 6. pontjában tett előírásra.

A keletkező veszélyes hulladékokat, üzemanyag és kenőanyag tároló helyeket úgy kell kialakítani, hogy annak alkalmazásával a környezetbe károsító anyag nem juthat ki, így a felszíni és felszín alatti vizek védelme biztosítható, melyre vonatkozóan az előírását a BM OKF a rendelkező rész 7. pontjában tette meg.

Az üzemeltetés során a vízminőség állapotának romlását meg kell akadályozni a helyes üzemrend megválasztásával, a vízkormányzással és vízminőség-javító fenntartási munkálatok alkalmazásával a rendelkező rész 8. pontjában tett előírás szerint.

A vízpótló rendszerbe bejuttatott vizek mennyiségi és minőségi mérésével, a vízpótló rendszer vízmérleg adatainak dokumentálásával és helyes üzemrendjének megválasztásával biztosítható a hosszútávon is fenntartható káros hatásoktól mentes optimális üzemeltetés, amelyre tekintettel a BM OKF a rendelkező rész 9. pontjában tette meg az előírását.

Az AEP766 Lónyay főcsatorna Berkesz megnevezésű mintavételi helyen és az AEP766 Lónyay-főcsatorna Buj országos törzshálózati mintavételi helyen, a 31/2004. (XII. 30.) KvVM rendelet figyelembevételével továbbra is folytatni és dokumentálni kell a vízminőség rendszeres ellenőrzését a rendelkező rész 10. pontja alapján.

A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdés b) pontjában figyelemmel a felszín alatti vizek jó minőségi állapotának biztosítása érdekében tevékenység csak a felszín alatti víz, földtani közeg (B) szennyezettségi határértéknél kedvezőbb állapotának lehetőség szerinti megőrzésével végezhető.

III. Záró rész

A benyújtott dokumentációban részletezett vízjogi engedélyköteles vízgazdálkodási műszaki megoldások a rendelkező részben tett előírások betartása mellett – a környezeti hatásvizsgálat szintjén – megfelelnek a vizsgált szakhatósági követelményeknek.

A tervezett projekt elemek a VGT3-ban előírt célok megvalósítását inkább elősegítik, mint akadályozzák, a tervezett intézkedésekkel nem ellentétesek, ezért a tervezett projekttel Magyarország nem szegi meg a Víz Keretirányelvben előírtakat, megfelelően alkalmazta a VKI 4.7 cikkében foglaltakat.

A fenti indokokra tekintettel a tárgyi környezeti hatásvizsgálati eljárásban a környezetvédelmi engedély kiadásához a BM OKF a vízügyi és vízvédelmi szakhatósági hozzájárulását a rendelkező részben tett előírásokkal megadta.

Felhívja a BM OKF a figyelmet a Kvt. 66. § (5) bekezdésében foglaltakra, miszerint, „a létesítési (építési), illetve működési (használatbavételi) engedély a környezetvédelmi [...], illetve engedélyben foglaltaktól nem térhet el”. Továbbá a 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 10. § (3a) bekezdése alapján a vízjogi engedélyköteles létesítmények tekintetében „a területi vízvédelmi hatóság és az országos vízvédelmi hatóság a vízvédelmi szakkérdéseket – tekintettel a környezetet veszélyeztető hatásokon belül a vizek terhelésére és állapotromlására is – minden területi vízügyi hatósági és országos vízügyi hatósági eljárásban szakkérdésként vizsgálja”.

Ennek értelmében az összes, a benyújtott dokumentációban műszaki beruházások vízjogi létesítési és üzemeltetési engedélyezése során a vízvédelmi szakkérdéseket az eljáró területi vízügyi hatóságok vizsgálni kötelesek.

A BM OKF szakhatósági állásfoglalását az Ákr. 55. § (1) bekezdésére és az 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (5) bekezdésére, valamint annak 1. melléklete 9. pontja szerinti táblázat 2. és 3. pontjaira alapozta. A fentiekén túl a BM OKF szakhatósági állásfoglalásának kialakítása során alkalmazta: 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet, Ktv., a fent felsorolt vízgazdálkodási és vízvédelmi jogszabályok, a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet jogszabályi rendelkezéseit alkalmazta.

A BM OKF jelen állásfoglalás rendelkező része a Kvt. 66/A. § (3) bekezdése a) pontja és aa) alpontja szerint rögzíti a vízvédelmi szakkérdés vizsgálatának tényét, a BM OKF a vízvédelmi előírásokat a

Kvt. 66/A. § (3) bekezdése a) pontja és ab) alpontja szerint írta elő, míg a Kvt. 66/A. § (3) bekezdése b) pontja alapján a vízvédelmi szakkérdés vizsgálata során tett részletes megállapításokat az indokoló rész tartalmazza.

A BM OKF a szakhatósági eljárásban az ügyintézésre vonatkozó határidőt jelen szakhatósági állásfoglalás kiadmányozásával megtartotta.

A szakhatósági állásfoglalás elleni önálló jogorvoslat lehetősége az Ákr. 55. § (4) bekezdése alapján kizárt. Jelen szakhatósági állásfoglalás csak az eljáró hatóság által hozott döntés elleni kereset útján támadható meg."

A Főosztály a 1616-16/2023. számú végzéseiben, az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. táblázat 4. pontjában szereplő szakkérdésben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot szakhatóságként a kereste meg.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 36500/1402-1/2023.ált. számon kiírt hiánypótlás teljesítését követően az ipari baleseteknek és a természeti katasztrófáknak való kitettség szakkérdésének vizsgálata alapján katasztrófavédelmi szempontból 36500/1402-3/2023.ált. számon hozzájáruló szakhatósági állásfoglalást adott a tárgy szerinti környezeti hatásvizsgálati eljárásban. Indokolása az alábbi:

„A megkereső hatóság által rendelkezésre bocsátott iratok, valamint az ügyfél hiánypótlása alapján az Ügyfél környezetvédelmi engedélyének megadásához hozzájárultam.

A környezeti hatásvizsgálat elbírálás során megállapítottam, hogy

- a környezeti hatástanulmány a telepítési hely környezetében működő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekben feltételezett súlyos balesetek minden lehetséges káros hatásának következményeit megfelelően tartalmazza, mivel a telepítési hely környezetében nem található veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem;
- a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetből származó hatótényezők bemutatása arányban áll a telepítési hely környezetében működő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemből származó, a telepítési helyet esetlegesen érintő károsító hatásokkal, tekintettel arra, hogy a telepítési hely közvetlen környezetében veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem nem található;
- a hatótényezők bemutatása során a környezethasználó a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset értékeléséhez és a vizsgálat tárgyának a hatásokkal szembeni érzékenységehez a megfelelő kiindulási mutatókat, számítási módszereket helyesen alkalmazta, tekintettel arra, hogy a telepítési hely közvetlen környezetében veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem nem található;
- a környezeti hatástanulmány a települések katasztrófavédelmi osztályba sorolást, a települési veszélyelhárítási tervben meghatározott természeti eredetű kockázatokat figyelembe veszi és a feltárt kockázatok károsító hatásainak várható következményeit megfelelően tartalmazza.

Döntésem a fenti jogszabályi rendelkezések alapján hoztam.

Az ügyfél által hatóságom részére benyújtott dokumentumot jelen szakhatósági állásfoglalás mellékleteként megküldöm a megkereső hatóság részére.

Szakhatósági állásfoglalásom az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 55. § (1) bekezdésén alapul. Hatáskörömet az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII.29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. táblázat 4. sora, illetékességemet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése, valamint ugyanezen rendelet 1. melléklete határozza meg.

Az önálló jogorvoslat lehetőségét az Ákr. 55 § (4) bekezdése alapján zártam ki."

A Főosztály a 1616-47/2023. számú végzésében, az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. táblázat 20. pontjában szereplő szakkérdésekben szakhatóságként a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságát, mint Bányafelügyeletet kereste meg.

A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága Bányászati és Gázipari Főosztály Miskolci Bányafelügyeleti Osztály SZTFH-BANYASZ/3126-7/2023. számon a „Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztését (vízpótlás, víztározás, helyi vízviasszatartás) célzó projekt előkészítés” c. KEHOP-1.3.0-15-2022-00034 azonosító számú projekt „Lónyay-főfolyás vízrendezése” projekteleme megvalósításához a környezeti hatásvizsgálati eljáráshoz kapcsolódó szakhatósági eljárását hatáskör hiánya miatt megszüntette, mivel a szakkérdése vizsgálatának feltételei nem állnak fenn.

A Főosztály a 1616-46/2023. számú végzésében a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII.30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és a 3. sz. melléklete alapján, a hatáskörükbe tartozó szakkérdés vizsgálatával kapcsolatban a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztályát, Építészeti és Örökségvédelmi Főosztályát, Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztályát, Földhivatali Főosztályát, és a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdőfelügyeleti Osztályát, továbbá a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítési Irodáját kereste meg.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály SZ/NEF/0305-4/2023. számú szakkérdés vizsgálatában az engedély kiadása ellen a vizsgált szakkérdések vonatkozásában kifogást nem emel.

Indoklásában az alábbiakat adta elő:

„Az eljárás során a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály az ügy tárgyhöz kapcsolódó szakkérdések [A környezet- és település-egészségügyre, az egészségkárosító kockázatok és esetleges hatások felmérésére, a felszín alatti vizek minőségét, egészségkárosítás nélküli fogyaszthatóságát, felhasználhatóságát befolyásoló körülmények, tényezők vizsgálatára, lakott területtől (lakóépülettől) számított védőtávolságok véleményezésére, a talajjal, a szennyvizekkel, veszélyes hulladékokkal kapcsolatos közegészségügyi követelmények érvényesítésére, az emberi használatra szolgáló felszíni vizek védelmére kiterjedően] vizsgálatára a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályát kérte fel, mely ügyel kapcsolatos feladatkörrel és szakmai ismeretekkel rendelkezik.

A megkereső hatóság által csatolt dokumentumok alapján, figyelemmel a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 70. §-ának, valamint a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet rendelkezéseire is a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya megállapította, hogy a főfolyás vízrendezése című projekt megvalósítása, felhagyása esetén a szakértői anyagban bemutatott adatok és számítások alapján – jelentős környezeti terhelés nem valószínűsíthető, így szignifikáns humán-egészségügyi kockázattal növelő hatás kialakulására nem lehet következtetni, erre tekintettel a rendelkező részben rögzítettek szerint foglalt állást.

Állásfoglalásomat a hivatkozott jogszabályhely(ek) alapján hoztam.

A szakkérdés vizsgálatára vonatkozó feladatkörömet a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII.30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése, illetve a fővárosi és vármegyei kormányhivatal, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatal népegészségügyi feladatai ellátásáról, továbbá az egészségügyi államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 385/2016. (XII.2.) Korm. rendelet szerint, míg illetékességemet az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL tv. 16. § (1) bekezdése, valamint a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 568/2022. (XII.23.) Korm. rendelet 2. § 1) bekezdése alapján állapítottam meg.”

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Építésügyi, Építésfelügyeleti és Örökségvédelmi Osztály által az SZ/106/00279-5/2023. számon kijavított, SZ/106/00279-4/2023. számú, a kulturális örökségvédelmet érintő szakkérdésben javasolt kikötéseit a határozat rendelkező részének 3.8.1. pontja tartalmazza. A szakkérdés javított indokolása az alábbi:

„Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Komplex Engedélyezési, Természetvédelmi és Nyilvántartási Osztály a „Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztését (vízpótlás, víztározás, helyi vízvisszatartás) célzó projekt előkészítés” c. KEHOP-1.3.0-15-2022-00034 azonosítószámú projekt „Lónyay-főfolyás vízrendezése” projektem megvalósítása tárgyában környezeti hatásvizsgálati eljárása ügyében, szakkérdés vizsgálatát kezdeményezte Hatóságomnál 2023. április 11. napján.

A szakkérdésben történt megkeresésre a kikötéseket a következőkre való tekintettel javasoltam.

A benyújtott tervdokumentáció alapján megállapítottam, hogy a tervezett beruházás a hatósági nyilvántartásában szereplő **régészeti lelőhelyeket érint.**

A mellékelt kérelem alapján megállapítottam, hogy a beruházás a **kulturális örökség védelméről** szóló 2001. évi LXIV. törvény (továbbiakban: Kötv.) 7. § 20. a) *„a bruttó 500 millió forintot értékelhető meghaladó teljes bekerülési költségű beruházás”* **nagyberuházásnak minősül.**

A Kötv. 23/C. § (1) bekezdése előírja, hogy nagyberuházás megvalósítása esetén **előzetes régészeti dokumentációt** kell készíteni. Az **előzetes régészeti dokumentáció** a Kötv. 7. § 3. pontja alapján: *„valamely terület régészeti érintettségének tisztázására, a régészeti örökségi elemekre vonatkozó ismeretek (különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának) megszerzésére és pontosítására szolgáló, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak meghatározásához hozzájáruló, az ismert adatok és források feldolgozásával, a lelőhely állapotában maradó változással nem járó műszeres lelőhely-, illetve leletfelderítés, terepbejárás és próbafeltárás alkalmazásával készült dokumentum.”*

A beruházó VIZITERV Environ Kft. megrendelésére megkezdte a Magyar Nemzeti Múzeum – Nemzeti Régészeti Intézet az ERD elkészítését, és Hatóságomnak 2023 februárjában megküldte az ERD előkészítő munkarészét a tárgyi szakasszal kapcsolatos adatgyűjtésről és terepbejárásról szóló szakmai jelentését. Ennek során a beruházás földmunkáinak jellegét és helyét, a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye közigazgatási területét érintően 92 nyilvántartott régészeti lelőhelyet vizsgáltak, amelyek közül 10 nyilvántartott régészeti lelőhely érintett közvetlenül a beruházással. A Magyar Nemzeti Múzeum megállapította, hogy az utóbbi régészeti lelőhelyek tekintetében további örökségvédelmi vizsgálatokra van szükség az ERD II. fázisában. A próbafeltárások tervezésére csak a szükséges – pontos műszaki tervek és kisajátítási határok, a felszíni földmunkák helyének ismeretében végzett – geofizikai kutatások elvégzését követően kerülhet sor.

Az ERD-t a **beruházás** régészeti érintettségének egyértelmű tisztázását követően a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátás, annak módja és a várható kockázatok meghatározása érdekében a Kötv. 23/D. § szerint a feltérési projekttervvel is ki kell egészíteni.

A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018 (IV.9.) Kormányrendelet (továbbiakban: Korm. r.) 40. § (7) bekezdése szerint *„Az előzetes régészeti dokumentációt a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére vagy a földterület megszerzésére irányuló azon első hatósági eljárás megindítására irányuló kérelemhez kell mellékelni, amelyben a hatóság eljár vagy szakhatóságként vagy a szakkérdés vizsgálatával közreműködik.”*

A Korm. r. 39. § (2) bekezdése szerint az előzetes régészeti dokumentáció keretében a próbafeltárást az akadályozó körülmény megszűnését követően – Korm. r. 34. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően régészeti munkavégzésre alkalmas állapotú területen – kerülhet sor.

A Kötv. 23/D. § az alábbiak szerint rendelkezik:

(1) Az **előzetes régészeti dokumentáció záródokumentuma a feltérési projektterv.**

(2) A **feltérési projektterv meghatározza a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátást, annak módját, az érintett területet és annak régészeti jellemzőit, a várható kockázatokat. A feltérési projektterv tartalmazza továbbá a projektterv készítésének időpontjában irányadó szabályok szerint, valamint a 23/E. § (2) bekezdése alapján a régészeti feladatellátást végző,**

feltárássra jogosult intézményt. A jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv a projekttervben határozza meg a nagyberuházás régészeti területi jellemzői és előkészítettsége alapján a régészeti feladatellátás területi szakaszait és a szakaszolás indokait.

A Korm. r. 40. § (1) bekezdése alapján „az egy vármegyét érintő nagyberuházás egészére egy feltárási projekttervet kell készíteni.”

Az ERD-nak a beruházás régészeti érintettsége mellett tartalmaznia kell a feltárási projekttervben meghatározandó, az ebből következtethető elvégzendő régészeti feladatok idő- és költségvonzatait. Megállapítottam, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum által megküldött ERD első fázisa és az eddig benyújtott további dokumentumok nem tartalmazzák a feltárási projekttervet.

Figyelemmel arra, hogy a fenti idézett jogszabályi rendelkezés szerint a feltárási projektterv határozza meg a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátást, annak módját, ezért a feltárási projekttervvel kiegészített ERD benyújtását követően, a létesítési engedélyezés során fog nyilatkozni hatóságom a további régészeti szakfeladatok elvégzésének szükségességéről és módjáról, ezért vált szükségessé hozzájárulásom fenti kikötésekkel történő kiadása.

A Kötv. 23/C. § (3) és a Korm. r. 3. § (3) bekezdése szerint az előzetes régészeti dokumentációt a beruházóval kötött írásbeli szerződés alapján a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv, a Magyar Nemzeti Múzeum – Nemzeti Régészeti Intézet (Elérhetősége: Tel.: +36-30/083-2714; +36-20/259-4952; Weboldal: <https://nmn.hu/hu/magyar-nemzeti-muzeum-nemzeti-regeszeti-intezet>; E-mail: regeszeti@nmn.hu Telephely: 1113 Budapest, Daróczi út 3.) készíti el oly módon, hogy a Kötv. 23/C. § (6) bekezdés alapján más feltárássra jogosult intézményt is bevonhat.

A Kötv. 23/F. § (6) bekezdése kimondja, hogy „a beruházót terheli az előzetes régészeti dokumentáció – beleértve a próbafeltárást –, a teljes felületű feltárás, valamint a régészeti megfigyelés és az elfedés régészeti előkészítésének költsége, kivéve a Kötv. 23/F. § (7) bekezdése szerinti esetet.

A fentiekre hivatkozással a Kötv. 23/C. § (5) bekezdése alapján az előzetes régészeti dokumentáció kiegészítéséről rendelkeztem, a rendelkező részben ismertetett módon.

Nagyberuházás esetén a földmunkákkal érintett, és egyéb feltárási módszerekkel fel nem tárt területeken a Korm. r. 43. § (3) bekezdése régészeti megfigyelés biztosítását írja elő. A Kötv. 23/E. § (5) bekezdése értelmében nagyberuházás megvalósítása esetén a kivitelezés földmunkái régészeti megfigyelés mellett végezhetőek. A Kötv. 23/E. § (2a) bekezdés alapján nagyberuházás esetén a kivitelezés közben szükséges régészeti felügyeletről a Jósza András Múzeum 4400 Nyíregyháza, Benczúr tér 21. Régészeti Osztály, Dr. Körösfői Zsolt, 42/315-722) gondoskodik.

A szakkérdés vizsgálata az Ákr. 55. § (1) bekezdésén, illetve a Korm. r. 87. § és 88. §-án alapszik.

Hatóságom hatáskörét Korm. r. 3. § (1) bekezdés a) pontja, illetve a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XI.30.) Korm. rendelet 3. melléklet 4. pontja, valamint a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 15/2022. (XII. 21.) MvM utasítás 24. § és 61. §-a, illetékességét a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról 568/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése állapítja meg.”

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály SZ/84/00349-4/2023. számon a termőföldre gyakorolt hatások vizsgálata szakkérdésben tett állásfoglalásának előírásait a határozat rendelkező részének 3.8.2. pontja tartalmazza.

Indoklásában az alábbiakat adta elő:

„A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztálya a környezeti hatásvizsgálati eljáráshoz talajvédelmi szempontból hozzájárult, tekintettel arra, hogy talajvédelmi szempontból a tervezett beruházásnak - fenti előírásaink és a környezeti hatástanulmány talajvédelmi előírásainak betartása mellett - az érintett és a környező mezőgazdasági területekre káros hatása nincs, *talajvédelmi szempontból jelentős hatás nem várható.*

A talajvédelmi hatóság illetékességéről a 2016. évi CL. törvény (az általános közigazgatási rendtartásról) 16. § (1) bekezdése és a 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet (a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről) 3. § (2) bekezdése rendelkezik.

A talajvédelmi hatóság hatáskörét a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 32. § (1) bekezdése, valamint 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet (a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről) 52. § (1) bekezdése állapítja meg.

Ezen állásfoglalást a talajvédelmi hatóság a 2007. évi CXXIX. tv. (a termőföld védelméről) vonatkozó előírásainak figyelembevételével, a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet (a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről) 11. § (1) bekezdése és a 3. számú melléklet 6. pontja, illetve a mellékelt környezeti hatástanulmány (készítette: VÍZITERV ENVIRON Kft. /4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 15./; készült: Nyíregyháza 2023. január) alapján adta ki."

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdőfelügyeleti Osztály HB/15-ERD/11207-3/2023. számú szakkérdés vizsgálatában a határozat rendelkező részének 3.8.3. pontjában szereplő előírást tette, valamint megállapította, hogy a beruházás környezetében elhelyezkedő erdőket érintő negatív környezeti hatás nem feltételezhető. Indokolása az alábbi:

„Az erdészeti hatóság a kérelem mellékleteként benyújtott dokumentáció, valamint nyilvántartása, az Országos Erdőállomány Adattár (a továbbiakban: Adattár) adatai alapján megállapította, hogy a tervezett beruházás az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. tv. (továbbiakban: Evt) 6.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti erdőnek minősülő vagy 13. § (1) bekezdés szerinti erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületeket érint.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 1. § 4a) bekezdése szerint az erdészeti hatóság jogosult annak megállapítására és igazolására, hogy mely terület minősül az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben meghatározott erdőnek.

Az erdőként nyilvántartott területek elhelyezkedése a <https://erdoterkep.nebih.gov.hu/> weblapon megtekinthető.

Fentiek alapján az erdészeti hatóság a rendelkező részben foglaltak szerint adta meg állásfoglalását.

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal erdészeti hatósági feladatkörében eljáró Agrárügyi Főosztály Erdőfelügyeleti Osztályának hatáskörét a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 12. § (5) bekezdésének rendelkezése, illetékességét a 10. §-ának c) pontja, és a 11. § (1) bekezdése és a 2. számú melléklet 8. pontja állapítja meg.

Az erdészeti hatóság a szakkérdést a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet alapján vizsgálta meg."

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földmérési és Földügyi Osztály a 10443/2/2023. ügyszámon, a termőföld mennyiségi védelmének követelményei szakkérdés tekintetében tett előírását a határozat rendelkező részének 3.8.4. pontja tartalmazza.

Nyilatkozata az alábbi:

„A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítottam, hogy a beruházás **termőföldeket érint**, mely termőföld területek más célú más célú időleges, illetve más célú, végleges hasznosításának engedélyezése a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földmérési és Földügyi Osztályánál a **termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény** (a továbbiakban: Tftv.) értelmében **bármilyen beruházás megvalósításának előfeltétele**.

A Tftv. 2. § 19; pontjának rendelkezései szerint „**termőföld: az a földrészlet, amely a település külterületén fekszik, és az ingatlan-nyilvántartásban szántó, szőlő, gyümölcsös, kert, rét, legelő (gyep), nádas, fásított terület művelési ágban van nyilvántartva, kivéve ha a földrészlet az Evt.-ben meghatározott erdőnek minősül;**”, tehát a **beruházás során érintett ingatlanok termőföldnek minősülnek**.

A Tfv. 10. § (1) bekezdése alapján „A termőföldet az ingatlanügyi hatóság engedélyével lehet más célra hasznosítani, ide nem értve a (2) bekezdésében meghatározott eseteket. Az engedély hiánya esetén a más hatóságok által kiadott engedélyek nem mentesítik az igénybevevőt az e törvényben foglalt jogkövetkezmények alól. Az ingatlanügyi hatóság engedélye nem mentesít a szükséges más hatósági engedélyek megszerzésének kötelezettsége alól.”

A hivatkozott jogszabály 9. § (1) bekezdésének a) pontja alapján „Termőföld más célú hasznosításának minősül a termőföld olyan időleges vagy végleges igénybevétele, amellyel a termőföld a továbbiakban mezőgazdasági hasznosításra időlegesen vagy véglegesen alkalmatlanná válik”.

Az érintett termőföld vonatkozásában közvetlen hatásként jelentkezik minden olyan építési tevékenység, amely a termőföld hasznosítási kötelezettségétől történő időleges vagy végleges eltérést okozó igénybevétellel jár.

A Tfv. 11. § (1) bekezdése értelmében „Termőföldet más célra csak kivételesen - elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevételével - lehet felhasználni.”, míg a (2) bekezdés alapján „Az átlagosnál jobb minőségű termőföldet más célra hasznosítani csak időlegesen, illetőleg helyhez kötött igénybevétel céljából lehet.”

A Tfv. 10. § (2) A termőföld más célú hasznosítása mentes az ingatlanügyi hatóság engedélye alól, ha a termőföldet

f) véglegessé vált vízjogi létesítési engedélyben meghatározott vízkivételt biztosító vízellátási műtárgy vagy mezőgazdasági vízellátást szolgáló vízellátási műtárgy, valamint az ezekhez kapcsolódó műtárgyak létesítése, illetve építési engedélyezés hatálya alá nem tartozó, öntözéshez kapcsolódó építmények létesítése,

céljából veszik igénybe.

(2a) A (2) bekezdés f) pontja alkalmazásában

a) vízellátási műtárgy alatt a vízgazdálkodásról szóló törvény szerinti építményeket kell érteni.”

A kormányhivatal hatáskörét a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet állapítja meg, miszerint

„36. § b) A Kormány ingatlanügyi hatóságként a földügyi igazgatási hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalt jelöli ki.”

„37. § (1) Ha e rendelet másként nem rendelkezik, az ingatlan fekvése szerint illetékes, földügyi igazgatási hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal jár el ingatlanügyi hatóságként.”. Az illetékességet a 3. § (3) bekezdés b.) pontja állapítja meg, miszerint „b) fővárosi és vármegyei kormányhivatal illetékességi területe a hatáskörébe tartozó ügyekben az adott vármegye (főváros) területére terjed ki”, továbbá a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 568/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján „2. § (1) A kormányhivatal illetékessége a székhelye szerinti vármegyére terjed ki. A Budapest Főváros Kormányhivatala illetékessége Budapest főváros területére, a Pest Vármegyei Kormányhivatal illetékességi területe Pest vármegyére terjed ki.”.

A Tfv. 7. § (1) bekezdésében foglaltak alapján „A földvédelmi eljárást az ingatlanügyi hatóság folytatja le.”.

A Tfv. 8. § (2) bekezdése értelmében „A szakhatósági állásfoglalás kialakítása során figyelemmel kell lenni továbbá arra, hogy a szakhatósági eljárás tárgyát képező földrészekkel szomszédos termőföldek megfelelő mezőgazdasági hasznosítását a tervezett tevékenység, létesítmény ne akadályozza”, míg a 8/A. § előírja, hogy „Földvédelmi szakkérdés vizsgálata során a 8. § (1)-(3) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell.”.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítési Irodája az SZ/4ÁF/00076-2/2023. sz. szakkérdés vizsgálatában az alábbiakat közölte:

„Környezetvédelmi hatósági eljárásban az állami főépítésznek akkor van hatásköre, ha a tervezett létesítés a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről (továbbiakban: Korm. r.) 3. számú melléklet 9. pontja alapján a kérelem a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és

közzétételük részletes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti országos vagy térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok és egyedi építmények megvalósítására, valamint azok jelentős módosítására irányul.

Kérelmezett beavatkozások dokumentáció alapján:

- Meglévő csatornarekonstrukció
- Vízvisszatartási területek kijelölése, medertározás

A 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet és benyújtott dokumentáció alapján egyik beavatkozás sem érint területrendezési tervi elemet.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az állami főépítész tárgyi ügyben hatáskörrel nem rendelkezik."

A Főosztály döntését a kérelemben foglaltak, a szakhatóságok állásfoglalása, a szakkérdés vizsgálata során adott nyilatkozatok, a rendelkezésre álló információk, valamint a hatásvizsgálat megállapításainak figyelembe vételével az alábbiak szerint hozta meg:

Az elvégzett hatásvizsgálat alapján a létesítés időszakában várható hatások az érintett környezeti elemek, rendszerek és azok állapotjellemzői tekintetében semleges vagy elviselhető minősítési kategóriába sorolhatók.

Az üzemeltetés során jelentős hatótényezőkkel nem kell számolni. Az üzemeltetés a vízellátási munkák fenntartásához, karbantartásához kapcsolódó munkák elvégzését jelenti, amelyek nem járnak számottevő környezetterheléssel. A létesítmények felhagyásának (bontásának) hatásai hasonlóak az építés hatásaihoz. Elsősorban zaj- és légszennyezési hatásokkal kell számolni a munkaterületen, és a szállítási útvonalakon. A felhagyásból jelentős kedvezőtlen hatás várhatóan nem származik.

Levegőtisztaság-védelem

1. Létesítés:

Kibocsátások két kategóriába csoportosíthatók, földmunka és rakodó munkagépek kipufogógázainak emissziója (szén-monoxid (CO), el nem égett szénhidrogének (HC), nitrogén-oxidok (NOx), szálló por (PM10)) és tereprendezés, anyagmozgatás során várható kiporzás (szálló por (PM10), összes lebegő por (TSPM)).

A munkagépek működéséből eredő légszennyezés csak lokális jellegű. A munkagépek kipufogógázai miatt jelentkező levegőkörnyezeti terhelés hatása várhatóan elviselhető (egyes, a beavatkozásokhoz legközelebb eső helyeken időszakosan terhelő) lesz. A kiporzás mértéke nem jelentős.

A tevékenységhez kapcsolódó szállítási tevékenység a legközelebbi közutakra fejt ki hatást. A tevékenységhez kapcsolódó járulékos járműforgalom nem emeli jelentősen a közutak légszennyező hatását. A szállítási útvonalak kül- és belterületet is érintenek. A vizsgált közutak vonatkozásában általában elmondható, hogy a létesítés időszakában a közutak légszennyező anyag emisszióinak hatástávolsága vagy nem is változik, vagy 0,5 m-nél kisebb nagyságrendben nő.

A megnövekedett forgalomnak humán egészségügyi kockázata nincs. A megnövekedett forgalom hatására az utak közvetlen környezetében átlagos meteorológiai körülmények között nem éri el a légszennyező anyagok maximális koncentrációja az immissziós határértékeket.

A kivitelezés munkafolyamatai közül a terület előkészítés, a tereprendezési műveletek jelentős por-kibocsátással járhatnak. Légszennyező anyag kibocsátással jár a munkaterületeken mozgó munkagépek működése. Létesítés során a hatásterületet a munkagépek nitrogén-oxid emissziója határozza meg. A tervezett beruházás 3 nagy levegőtisztaság-védelmi szempontból jelentős fejlesztési elemet tartalmaz, ezek kivitelezése során, kedvezőtlen meteorológiai feltételek esetén, a nitrogén-oxid kibocsátás hatástávolsága, a munkaterülettől mérve az alábbi:

- Csatorna rekonstrukció (Lónyay-főcsatorna mellékágain)	22 m
- Csatorna rekonstrukció (Lónyay-főcsatorna)	52 m
- Szivattyútelep építés	22 m

A szállító járművek kipufogó gázaival terhelik a szállításokkal érintett útvonalak környezetének levegőjét. A tervezett tevékenységhez közutakat érintő szállítások nem kapcsolódnak, a hatás csak a munkagépek munkaterületre történő szállítására csökken, mely hatás nem jelentős, maximálisan 1-2 jármű/nap az additív terhelés a közutak tekintetében.

2. Üzemeltetés:

Az üzemeléséhez kapcsolódóan fenntartási és karbantartási munkák során várható közúti forgalomnövekedés, melyből származó hatást időszakossága és volumene miatt elhanyagolható. A vízgazdálkodási gyakorlatban tapasztaltak alapján a létesítéskori járműforgalom töredéke várható csak a fenntartási időszakban. A létesítés idejéhez viszonyítva megállapítható, hogy az üzemelés idején jelentős hatás gyakorlatilag nem várható.

Az üzemeltetés során jelentős levegőt érintő hatótényezőkre nem kell számítani.

A tervezett létesítés hatásterületén belül nem várható olyan mértékű levegőminőség-romlás, amely a helyi lakosság egészségi állapotát bármilyen formában veszélyeztetné. A hatás - annak időszakosságát és számszerűsített értékét - figyelembe véve semlegesnek ítéltető.

A Főosztály levegőtisztaság-védelmi előírást a *levegő védelméről* szóló 306/2010.(XII.23.) Korm. rendelet 4.§-a alapján tett.

Éghajlatvédelem:

A benyújtott dokumentáció tartalmaz éghajlatváltozással kapcsolatos elemzést, amely során klímasemlegességi részvizsgálatot, az éghajlati tényezőkre gyakorolt hatások vizsgálatát, valamint klímaalkalmazkodási részvizsgálatot végeztek. Az elvégzett vizsgálatok alapján az alábbiak állapíthatók meg:

- A fejlesztés megvalósítása előreláthatóan jelentős üvegházhatású gáz kibocsátás változást nem eredményez, és a létesítmények működése, működtetése sem eredményez jelentős üvegházhatású gáz kibocsátást.
- A tervezett vízi létesítmények elsősorban az éghajlati tényezők hirtelen bekövetkező, jelentős változására érzékenyek (zivatar, vihar, hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék, az aszály+extrém léghőmérséklet stb, a hosszabb távon bekövetkező kisebb változásokra kevésbé érzékenyek).
- Az adaptációt szolgáló intézkedésekkel a reziduális kockázat az eredeti kockázathoz képest jelentősen lecsökken.

Az éghajlatváltozással kapcsolatos elemzés során fontos rögzíteni azt, hogy a **tervezett fejlesztés alapvető célja a klímaváltozáshoz való alkalmazkodó képesség javítása, az alkalmazkodás lehetőségének megteremtése az ehhez szükséges beruházás – vízpótlás – megvalósításával.**

Hulladékgazdálkodási szakkérdésben a hulladékgazdálkodási hatóság a következőkről döntött:

A környezethasználó a tevékenysége során engedélyhez kötött hulladékgazdálkodási tevékenységet nem végez.

Kivitelezés

A kivitelezés során keletkező építési-bontási hulladékok kezelését az *építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól* szóló 45/2004. (VII. 26.) BM-KvVM együttes rendelet előírásai szerint fogják végezni, melyre vonatkozóan a rendelkező rész 3.4.8. pontjában tettem előírást.

A tervezés során többlet humusz keletkezésével nem számolnak. Amennyiben a fejlesztési munkák során mégis többlet földanyag (humusz) keletkezik, – ha az egyéb hulladékot nem tartalmaz – a területen hasznosításra kerül. Ezen kívül az építési anyagok csomagoló anyagai, a vágásból származó csődarabok és idomok, ragasztók göngyölegei teszik ki a keletkező hulladék fő tömegét, valamint az építési-bontási hulladékok.

Az építő gépekkel kapcsolatosan olajos rongy, törlőkendők előfordulása lehetséges. A munkagépek üzemanyag utánpótlása a helyszínen történik, tartálykocsiból. Amennyiben olajcserére lenne szükség, a tevékenységnél kármentő tálcát alkalmaznak.

A felbontott útalap, mart aszfalt helyben újrahasznosításra kerül.

A kivitelezés során keletkező, letermelésre kerülő növényzetről, hulladékról a munkát végző vállalkozó gondoskodik a vonatkozó előírásoknak, jogszabályoknak megfelelően.

Üzemelés

Az üzemeltetés során hulladék normál körülmények között nem keletkezik, esetleg a karbantartás során keletkezhet minimális mennyiségű hulladék.

A csatorna kotrásokból származó iszap a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 1.§ (3) bekezdés g) pontja alapján nem minősül hulladéknak.

Az üzemeltetés során hulladék normál körülmények között nem keletkezik, esetleg a karbantartás során keletkezhet minimális mennyiségű hulladék, amelyet gyűjtést követően engedéllyel rendelkező szakszervezet részére adnak át.

Hulladékok gyűjtése

A tervezett beruházás mikéntjét figyelembe véve, az egyes munkaterületeken üzemi vagy munkahelyi gyűjtőhelyeket kialakítani nem lehet, mivel a munkaterületek külterületet érintenek, ezért a hulladékok elszállításáról azonnal (napi rendszerességgel) gondoskodnak.

Gyűjtődényzetet valamennyi munkaterületen kihelyeznek, felirattal látnak el.

A környezethasználót, mint hulladék termelőt hulladékgazdálkodási kötelezettségek terhelik, melyről a határozat rendelkező részének 3.4. pontjában rendelkeztem a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. tv. 4.§, 6 § (1), 31.§ (1), (2), (5) bekezdései alapján.

A környezethasználónak a keletkező hulladékok vonatkozásában nyilvántartási, adatszolgáltatási kötelezettsége van, melyre a rendelkező rész 3.4.5., 3.4.6. pontjában tettem előírást a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet 3.§, 4.§, 10.§, 11.§, 13.§-a alapján.

Az adatszolgáltatás kizárólag elektronikusan teljesíthető.

Zaj- és rezgésvédelem

A tervezett beruházás 18 db települést érint.

A csatornarekonstrukció által érintett területek az alábbi településrendezési terv szerinti besorolásokat érinti általában:

- Mezőgazdasági területek (Má, Mák, Mkor, Mgy)
- Erdőterületek (Eg, Ev)
- Gazdasági területek (Ge)
- Közutak (Köu)
- Vízgazdálkodási területek (V)
- Lakóterület (falusias, kertvárosias)

A vízepítésnél használt munkagépek általában dízel üzeműek, melyek egyrésztől kisebb mennyiségű légszennyező anyagot juttatnak ki a levegőbe, másrésztől zajt bocsátanak ki.

Egy helyszínen egyszerre 2-3 munkagép együttes munkavégzésével kell számolni. Egy brigád megfelelő munkaszervezés (organizáció) esetén akár száz méter szilárd burkolat építésére képes naponta. A gépkezelők és gépek a munkafolyamatban gépláncban dolgoznak.

A tervezett beavatkozások alapján a munkafázisok az alábbiak:

- Csatornarekonstrukciók
- Műtárgyak rekonstrukciója

A tervezési területen kivitelezési tevékenység 22:00 és 06:00 között nem tervezett.

A létesítés zajvédelmi szempontú hatásterületének határa a munkaterület mértani középpontjától számítva nappal a csatorna rekonstrukció tekintetében 79,3 m-re, a szivattyútelep tekintetében 35,1 m-re helyezkedik el.

A számítási eredmények alapján a zajvédelmi határértékek túllépése nem várható a kivitelezés időszakában a legközelebbi védendőkhöz vonatkozásában.

A benyújtott dokumentáció alapján az üzemeltetés idején jelentős zajhatásra nem kell számítani, ezért a Főosztály a *zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés kibocsátás ellenőrzésének módjáról* szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 1. § (1) pontjában foglaltakat figyelembe véve, nem állapít meg zajkibocsátási határértéket.

Szállítás csak a nappali (6-22) időszakban történik. A szállítás miatti gépjárműforgalom, a megadott szállítási adatok alapján nem okoz 3 dB mértékű járulékos zajterhelés-változást a szállítási útvonalon.

A zaj és rezgés elleni védelemmel kapcsolatos előírásokat a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 3. § (1) és (3) bekezdése, az 5. § (2) és a 9. § (1) bekezdése alapján tettem.

Földtani közeg:

A rendelkezésre álló dokumentációk szerint a terület minőségi meghatározása érdekében feltáró fúrásokat végeztek. A laboratóriumi vizsgálatokat az általános vízkémiai paraméterek mellett, nehézfémekre is elvégezték. A vizsgált komponensek közül egyik sem haladta meg a *földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről* szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EÜM-FVM együttes rendelet (a továbbiakban: Favhér.) 1. számú mellékletében meghatározott (B) szennyezettségi határértéket. A vizsgálat eredményeként tehát a terület nehézfém tartalma tekintetében nem volt határérték-túllépés megfigyelhető, összességében a terület nem szennyezett.

Az építés során történik építési anyagokat szállító járművek mozgása a munkaterületen. A munkagépek üzemanyag utánpótlása a helyszínen történik tartálykocsiból. Túlfolyásgátló töltőszelleppel ellátott tartálykocsi használatával többnyire megelőzhető a túltöltés. Amennyiben olajcserére van szükség, a tevékenységnél kármentő tálca alkalmazása indokolt. A szállítójárművek üzemanyag utánpótlása a legközelebbi településen történik, ezzel is csökkentve a szénhidrogén szennyeződések kialakulásának lehetőségét a munkaterületek környezetében. A keletkező építési hulladékok elhelyezéséről, engedéllyel rendelkező hasznosítónak átadásáról szintén gondoskodnak. A területen mobil WC-t biztosítanak, melynek szennyvizét a szolgáltató szállítja el igény szerinti gyakorisággal. A keletkező kommunális szennyvizet a szigetelt, zárt, szivárgásmentes tartályban gyűjtik. Az így összegyűjtött víz normál üzemi körülmények között a földtani közeget nem terheli. Technológiai szennyvíz nem keletkezik. Az építő gépekkel kapcsolatosan olajos rongy, törülközők előfordulása lehetséges. A zárt tartályban gyűjtött, szénhidrogénnel szennyezett hulladékokat (olajos rongyok, olajszűrők, kenőanyag flakonok, esetlegesen fáradt olaj, hidraulika olaj, akkumulátor), veszélyes hulladékokat engedélyes szakcégnek adják át ártalmatlanítás céljából. A veszélyes hulladék képződésére a tevékenység során csak esetleges munkagép meghibásodások során lehet számítani. A munkaterületeken képződő veszélyes hulladékokat a képződés helyén zárt 120-200 l-es gyűjtőedényekben elkülönítetten tervezik gyűjteni, majd átadják az arra feljogosított átvevőnek. Tekintettel a korszerű munkagépekre és technológiára, a váratlan, nagy intenzitású szennyezési esemény előfordulási esélye rendkívül kicsi.

Havária elkerülése érdekében megelőző intézkedéseknél szerepeltetik, hogy az építőgépeket olyan műszaki állapotban kell tartani, mellyel kizárható a környezetszennyezés, veszélyes anyagokat tartalmazó tartályok kármentővel való ellátása, üzemanyagot az építési területen csak az előírásoknak megfelelően szabad tárolni, és a gépek feltöltése esetén nagy gondossággal kell eljárni, egy esetleges szennyezés esetén annak lokalizációjáról, illetve semlegesítéséről haladéktalanul gondoskodni kell, a munkák befejezése után a területen környezetidegen anyag nem maradhat. A munkagépek rendszeres karbantartásával a környezetvédelmi megfelelés biztosított.

A váratlanul bekövetkező események kapcsán a benyújtott dokumentáció havária terv készítését javasolja. Az üzemszerű állapottól való bármely eltérés esetén a környezetterhelés elleni intézkedéseket azonnal megteszik és haladéktalanul értesítik az illetékes környezetvédelmi hatóságot. Az építési munkák során normál üzemi körülmények között a földtani közeg nem érheti szennyezés. A hatás semleges.

Az üzemelés során a havária helyzeteket azonnal elhárítják. A veszélyek elhárításának egyik alapvető tényezője a megelőzés, melynek során különböző jogszabályok, szabványok, műszaki biztonsági szabályzatok, technológiai, kezelési és karbantartási utasítások betartása, a kötelező időszakos felülvizsgálatok és karbantartások elvégzése, a megfelelő szintű és gyakoriságú ellenőrzés elengedhetetlen. Az üzemeltetés során hulladék normál körülmények között nem keletkezik, esetleg a karbantartás során keletkezhet minimális mennyiség. A karbantartás során a létesítés során bemutatott hulladékok keletkezhetnek. Az üzemeltetés során környezetet terhelő hatás nem várható, így a földtani közeg vonatkozásában sem.

A felhagyás során, amennyiben a tevékenységet megszüntetik, az állapotfelmérés elvégzése a leírtak szerint szükséges. Ilyen esetben meghatározzák a keletkezett károk és károsodások mértékét. Az esetlegesen keletkezett károk felszámolására kárelhárítási és rekultivációs program elkészítése indokolt, mely alapján a károkat megszüntetésre, a helyreállítás elvégzésre kerül. A felhagyás után a természetes környezeti állapot elérése a cél. A létesítmények felhagyásának (bontásának) hatásai hasonlóak az építés hatásaihoz.

A rendelkező részben – a Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontja alapján – a környezeti hatástanulmány földtani közeg védelmére vonatkozó javaslatainak, utasításainak betartása előírásra került.

A benyújtott dokumentációkban foglaltak, valamint a Fav. és a Favhér. előírásai alapján megállapítható, hogy az építés, üzemelés és felhagyás során – a rendelkező részben foglalt feltételek, az általános környezetvédelmi jogszabályi előírások, valamint a technológiai fegyelem maradéktalan betartása esetén – a földtani közeg káros szennyezése kizárható.

A földtani közeg minőségének védelme érdekében a rendelkező rész 3.3. pontjában tett előírások jogszabályi alapja a Favir. 10. § (1) bekezdés a)-c) pontjai, a 19. § (2) bekezdése, a Favhér. 1. és 3. számú mellékletei, a Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontja, valamint a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet 2. §-a.

Felszíni és felszín alatti vizek:

A BM-OKF szakhatósági állásfoglalása alapján a rendelkező részben foglalt előírásai maradéktalan betartása esetén hozzájárult a tervezett létesítmény telepítéséhez, megvalósításához és felhagyásához. A részletes értékelést a szakhatósági állásfoglalás tartalmazza.

Természet- tájvédelem:

A beruházás érinti a Napkori-legelő, Albert-tó, Nagy-rét, Csillag-tag-rétje, Bokor-lapos, Gyűrűs-rét, Hosszú-rét, Godoja-rétje ex lege (törvény erejénél fogva) védett) lápok.

A tervezett beruházás érinti az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet melléklete szerint a Natura 2000 hálózat részét képező HUH20001 Felső-Tisza kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet, HUH20042 Napkori-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet, HUH20040 Apagyi Albert-tó különleges természetmegőrzési területet és HUH20129 Nyírbogdányi rét különleges természetmegőrzési területet, valamint kis mértékben, rövid szakaszon (kb. 3800 méter csatorna hosszon) érinti a HUH10008 Felső-Tisza madárvédelmi területet.

A tervezett beruházás kis mértékben, rövid szakaszon (kb. 3800 méter csatorna hosszon) érinti a Felső-Tisza ramsari vizes élőhelyet, rövid szakaszon (kb. 900 méter csatorna hosszon) érinti a HU034 Felső-Tisza fontos madárelőhelyet (IBA területet).

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Natura rendelet) 10. § (1) bekezdése alapján olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak - a tervvel, illetve beruházással érintett terület kiterjedésére, az érintett területnek a Natura 2000 területhez viszonyított

elhelyezkedésére, valamint a Natura 2000 területen előforduló élővilágra vonatkozó adatokra figyelemmel - vizsgálnia kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat.

A Natura rendelet 10. § (2) bekezdésében foglaltak alapján hatásbecslést szükséges végezni, amennyiben az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján a tervnek, illetve beruházásnak a Natura 2000 területre jelentős hatása lehet.

A Natura rendelet 10. § (8) bekezdésében foglaltak alapján ha a terv, illetve a beruházás a hatásbecslés alapján a Natura 2000 terület kijelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére kedvezőtlen hatással jár, és a terv, illetve a beruházás megvalósítására egyéb ésszerű megoldás nincs, azonban a tervhez, illetve a beruházáshoz a 10/A. § (2)-(3) bekezdés szerinti közérdek fűződik, a terv elfogadható, illetve a beruházás engedélyezhető. A beruházást úgy kell megvalósítani, hogy az a lehető legkisebb kedvezőtlen hatással járjon.

A Natura rendelet 10/A. § (1) bekezdése értelmében az a terv vagy beruházás, amely az ott megtalálható élővilágra vonatkozó adatok alapján jelentős hatással lehet valamely Natura 2000 területen előforduló, annak kijelölésének alapjául szolgáló, a 2. B) vagy 3. B) mellékletben felsorolt kiemelt közösségi jelentőségű fajra vagy a 4. B) mellékletben felsorolt kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusra, - a (3) bekezdés kivételével - kizárólag kiemelt fontosságú közérdekből fogadható el, illetőleg engedélyezhető.

A fentiek alapján a Natura 2000 jelölő fajokra és jelölő élőhelyekre gyakorolt hatások vizsgálatára szolgáló hatásvizsgálati dokumentációt a BioAqua Pro Környezetvédelmi Szolgáltató és Tanácsadó Kft. (4032 Debrecen, Soó Rezső u. 21.) készítette el.

A műszaki leírás szerint a Lónyay-főcsatorna 0+000–18+764 szelvényei közötti szakasz érintett csatorna rekonstrukcióval, melynek során kotrás, mederrendezés, gaz- és nádkaszálás várható, valamint a szakaszon összesen 8 műtárgyfelújítás, átépítés, tisztítás. A tervezett kivitelezésből mintegy 3,8 km érinti a **Felső-Tisza (HUHN10008) különleges madárvédelmi és Felső-Tisza (HUHN20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területre** eső, annak szélében húzódó Lónyay-főcsatorna szakaszt.

A Lónyay-főcsatorna nyílt depóniaszakaszokkal, valamint ligeterdei jellegű erdősávokkal, kisebb-nagyobb üde cserjésekkel jellemezhető szakaszain fajgazdag fészkelő madárközösség él. A területen valamennyi élőhelytípusban általában a gyakori, országosan elterjedt fajok voltak jellemzőek, jelentősebb kiemelhető természetvédelmi érték (pl. szórványos előfordulása, vagy fokozottan védett madárfaj fészkelése) nélkül. Említésre méltó természetvédelmi értéket egyedül az elterjedt két gyakori közösségi jelentőségű énekesmadár faj, a töviszűrő gébics (*Lanius collurio*) és a karvalyposzáta (*Curruca nisoria*) fészkelése jelenthet, illetve említést érdemel még a Natura 2000 terület Standard Data Form-ján szereplő függőcinege (*Remiz pendulinus*) költése is. A tervezett beruházás védett madárfajok közül többnek is az élő, táplálkozó helyét közvetlenül érinti, azonban az esetleges fészkelés zavarásának elkerülése érdekében az érintett területen történő esetleges növényzetirtási munkálatok időbeni korlátozásával a negatív hatások minimálisra csökkenthetők, minimalizálható a fészkelők sérülésének és közvetlen pusztulásának a veszélye. A fészkelési és fiókanevelési időszak kivételével az érintett fajok vagy nem tartózkodnak a területen (pl. telelési időszakban afrikai telelőterületükön tartózkodnak), vagy pedig röpképes egyedekként vannak jelen (pl. vonulás, telelés, vagy fészkelés utáni kóborlás időszakában), melyek képesek a zavaró hatásokra elkerülő magatartással reagálni.

A beruházási terület időszonon faegyedeinek kímélete érdekében, valamint a cserjés élőhelyek minél jelentősebb védelme érdekében a Felső-Tisza kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet érintő Lónyay-főcsatorna szakaszon a munkálatok térbeli korlátozása (fészkelési időszak) előírásra került. Az összefüggő cserjeszint a cserjések mentén fészkelő fajok fészkelési lehetőségét teremti

meg, melyek közül a beruházás által érintett területen fészkelő jelölőfajok (főként a töviszúró gébics és a karvalyposzáta) kisebb állományának érintettsége a Lónyay-főcsatorna menti cserjések minél jelentősebb mértékű kíméletével mérsékelhető, vagy akár el is kerülhető. Félsszelvényű kotrás során a medret kísérő és a mederben lévő magasabb rendű növényzet, ill. a mederben található üledék, ill. az emerz mocsári- és hínárnövényzet megőrzésre kerül a keresztsszelvény felében. A halfajok, valamint a kétéltű és vízhez kötődő hullófajok egyedei a háborítatlan oldal növényzete között és üledékének felső rétegében nem sérülnek, ill. meglesz a lehetősége annak, hogy a kotrási oldalról a kíméleti oldalra meneküljenek a zavarás elől, másrészt az ilyen módon megmenekült egyedek fontos szerepet játszanak az érintett és a kivitelezés során sérülő állományok minél gyorsabb regenerációjában.

Július 31. – október 31. közötti időszakban az azévi, juvenilis halegyedek mobilitása már elégséges, valamint a halak téli veremlése még nem kezdődött meg, így nagyobb arányban kerülhetik el a sérülést és esetleges mortalitást okozó kotrási munkálatokat az előírt időszakban történő kivitelezés során. Ezen időszakban a kétéltű és a hullófajok aktívak és a vízzel telt mederszakaszokon már az aktuális évi fiatal egyedek is elég fejlettek ahhoz, hogy jelentős arányban esélyük legyen elkerülni a fizikai sérüléssel járó hatásokat. A kétéltűek és vizes élőhelyekhez kötődő hullók a téli nyugalmi időszakukat a vizes élőhelyek üledékében vagy a vizes élőhelyek közvetlen közelében a talajban töltik. Ekkor anyagcserefolyamataik lelassulnak és gyakorlatilag képtelenek elkerülni a fizikai hatásokat, minek következtében az ebben az időszakban bekövetkező intenzív fizikai behatások pusztulásukat okozzák. A tavaszi szaporodási időszakban a kétéltűek petéiket a szaporodásukra alkalmas sekély, gyorsan felmelegedő vizekbe rakják. A peték mozgásképtelenek, de a lárvák is csak igen korlátozottan mozgásképesek, minek következtében a peterakás időszakában, vagy abban az időszakban, mikor az egyedek lárvaalakban koncentrálnak a szaporodóhelyeken a kotrási és földmunkák jelentős állományrészek pusztulását okozhatják. A kivitelezést megelőzően, a nyári-koraőszi időszakban hosszú ideig (legalább 1 hónap) száraz állapotban lévő, tartós vízborítással nem jellemezhető mederszakaszok esetében az időbeli korlátozás az őszi-téli időszakra (október 31. – március 15. között) nem indokolt.

A Zsombékos (VI/1) mellékágnak a HUN20042 Napkori-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen áthaladó szakasza buglyos szegfű (*Dianthus superbus*) élőhely a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság biotikai adatbázisa szerint.

A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet 1. számú melléklete alapján buglyos szegfű (*Dianthus superbus*) védett növényfajnak minősül, természetvédelmi értékük egyedenként 5.000 Ft.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (továbbiakban: Tvt.) 42. § (1) bekezdése szerint tilos a védett növényfajok egyedeinek veszélyeztetése, engedély nélküli elpusztítása, károsítása, élőhelyeinek veszélyeztetése, károsítása.

A leginkább értékes csatornaszakasz a vizsgálati terület északkeleti mellékága, ahol a csatorna közvetlen szomszédságában és magában a mederben vannak a legértékesebb élőhelyek (a cserjésedés jelenleg nem jelentős), különösen a közösségi jelentőségű csigafajok szempontjából. Az itt tervezett csatornafelújítási munkák járnak a legnagyobb természeti károkkal és várhatóan a mai természetközeli élőhelyek helyett nem kívánatos özönnövény állományok fognak dominálni. A beruházás esetében a csatornával szomszédos élőhelyek vagy a csatorna medrének oldalain kialakult sás- és láprét állományok sérülésével vagy teljes megszűnésével kell számolni. Ez rossz kimenetel, hiszen nemcsak az aktuális fauna fog megszűnni, hanem az élőhely is hosszú távon sérülni fog. Tovább rontja a helyzetet, ha a regeneráció sem fog megvalósulni és helyette összefüggő özönnövény állomány alakul ki. A Zsombékos (VI./1.)-főfolyás (Napkor) a védett nagy tűzlepké (*Lycaena dispar rutilla*), valamint a vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és mocsári teknős (*Emys orbicularis*) élőhely is egyben a dokumentáció, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság biotikai adatbázisa szerint. Fenti természetvédelmi szempontból értékes élőhely, valamint az azon

előforduló védett fajok megóvása érdekében a munkálatok tiltására vonatkozóan a Főosztály előírást tett.

Az **Apagyi Albert-tó (HUHN20040)** különleges természetmegőrzési területen keresztül húzódó Sényői-főfolyás 16+700 szelvényénél T-6_035 műtárgyjelű vízviszatarító zsilip létesítése tervezett. Tervben van továbbá csatorna rekonstrukció (kotrás, mederrendezés) a Natura 2000 területen keresztül haladó Sényői-főfolyáson a 14+715–15+725, 16+625–17+870, 18+000–19+397 cskm szelvények között, melynek keretében 3220 m³ földmunka (kotrás, depóniarendezés), valamint 100 fm burkolatépítés, csere, továbbá 3 műtárgyfelújítás, átépítés, tisztítás kivitelezése tervezett.

Az apagyi Albert-tó ex lege védett láp és a vele átfedő HUH20040 Apagyi Albert-tó különleges természetmegőrzési területet északi területegységében elhelyezkedő területen a réti angyalgökök (*Angelica palustris*) és a pompás kosbor (*Orchis elegans*) élőhelyének védelme érdekében a csatorna kotrását egyáltalán nem végezhető el. Az érintett terület az alábbi védett növényfajok élőhelye: a fokozottan védett réti angyalgökök (*Angelica palustris*) a Natura 2000 terület jelölő faja, állománya jelenleg néhány tíz töre tehető, csökkenő; jelentős populációja volt a területen csermelyaszatnak (*Cirsium rivulare*), a buglyos szegfűnek (*Dianthus superbus*), a pompás kosbornak (*Orchis elegans*), a rostostövű sásnak (*Carex appropinquata*); kisebb populációval volt jelen a békakonty (Listera ovata), a mocsári kocsord (Peucedanum palustre), a hússzínű ujjaskosbornak (*Dactylorhiza incarnata*); ezeket a fajokat 2022-ben ugyan nem sikerült megfigyelni, de ezt részben az extrém szárazság is okozhatta, és a fajok a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság biotikai adatbázisában régóta szerepelnek. A csatornával szomszédos élőhelyek vagy a csatorna medrének oldalain kialakult sás- és láprét állományok sérülésével vagy teljes megszűnésével kell számolni. Fenti természetvédelmi szempontból értékes élőhely, valamint az azon előforduló védett fajok megóvása érdekében a munkálatok tiltására vonatkozóan a Főosztály előírást tett.

A **Bogdányi-főfolyáson** a 3+700 szelvényénél építésre tervezett T-5_002 műtárgyjelű vízviszatarító zsilip üzemeltetése során indokolt a csatornában a víz minél nagyobb mértékű visszatarítása, a területekről történő elfolyás minimalizálása, hogy a **Nyírbogdányi rét (HUHN20129)** különleges természetmegőrzési területen a vízállapot javítása minél nagyobb felületen érvényesülhessen a *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétei Natura 2000 jelölő élőhely védelme érdekében.

A Pazony-Kemecsei különfolyásnak a tervezett T-8_004 vízviszatarítási műtárgytól felvízi irányban – a 8_004 kóddal jelölt vízviszatarítási területen – húzódó legfelső szakaszán, valamint a Beczréti-szivárgónak a tervezett T-8_002 vízviszatarítási műtárgytól felvízi irányban – a 8_002 vízviszatarítási területen – húzódó legfelső szakaszán a csatornák legfelső szakasza, ezáltal az érintett szakaszokon a csatorna-rekonstrukció éppen a projekt céljával (vízviszatarítás, lokális beszívargás elősegítése) ellentétes, a gyors vízvezetést segítené, ezért erre vonatkozóan a Főosztály előírást tett.

A Lónyay-főcsatorna mentén (Buj, Kemecse és Vas megye külterületén) és a Zsombékos (VI/1) mellékág mentén (Napkor külterületén) tervezett mederrekonstruktív munkálatok helyszínén a közösségi jelentőségű és fokozottan védett közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) élőhelyei találhatók.

A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet 2. számú melléklete alapján közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) fokozottan védett állatfajnak minősül, természetvédelmi értékük egyedenként 250.000 Ft.

A Tvt. 43. § (1) bekezdése szerint tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kíntása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

Az említett csatornaszakaszok egyes részei (rézsűk és depóniák) a közösségi jelentőségű és fokozottan védett közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) élőhelyeit képezik, ezért az érintett

állományok védelme csak a korlátozással jelölt területek minél jelentősebb területi kíméletével valósítható meg, ellenkező esetben az érintett területen élő egyedek pusztulását okozhatja.

A tervezési terület közvetlen környezetében ex lege védett és Natura 2000 területek találhatóak. Fent leírt térbeni korlátozások teljesülése, a munkaterület kijelölése esetén a tervezett beruházás esetleges negatív hatásai ezen területekre nézve elhanyagolhatónak tekinthetők.

A tervezett beavatkozás eredményeként nem következnek be olyan kedvezőtlen strukturális változások, melyek negatívan befolyásolnák az érintett terület fészkelőhelyként, táplálkozóhelyként, ill. madárvonulásban betöltött szerepét. Ebből következően a beavatkozás eredményeként várhatóan nem sérül a Felső-Tisza (HUHN10008) különleges madárvédelmi terület érintett állományának belső koherenciája, és nem várható kedvezőtlen irányú változás a szomszédos Natura 2000 területekkel fennálló kapcsolatban, tehát a Natura 2000 élőhelyhálózat funkciójában sem. A beruházás megvalósítása, az előírások teljesülése esetén az érintett Felső-Tisza kiemelt jelentőségű természetmegőrzési (HUHN20001), Napkori-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési (HUHN20042), Apagyi Albert-tó különleges természetmegőrzési (HUHN20040) és Nyírbogdányi rét különleges természetmegőrzési (HUHN20129) területre meghatározott általános és specifikus célkitűzések megvalósulását, érvényre jutását nem befolyásolja érdemben. Az előírások teljesülése esetén az érintett jelölőfajokat, jelölő élőhelyeket érő hatások jelentősen mérsékelhetők, azok hatása elviselhető, illetve semleges. A beruházás a Natura 2000 jelölő értékekre nem gyakorol várhatóan jelentős negatív hatást.

A rendelkező rész 3.6.6. és 3.6.8. pontjában szereplő előírást a Viziterv Environ Kft. 2069-208-2023. számú, 2023. április 17-én kelt ügyféli nyilatkozatának, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 205-23/2023. sz. természetvédelmi kezelői nyilatkozatának tartalma alapján tett a Főosztály. Az előírás betartása és ellenőrizhetősége, az Ákr. 2.§ (1) és (2) bek a) pontjában foglalt jogszerűségi és szakszerűségi alapelvek, valamint a Kvt. 66.§ (5) bekezdése - *mely szerint a létesítési (építési), illetve működési (használatbavételi) engedély a környezetvédelmi, illetve egységes környezethasználati engedélyben foglaltaktól nem térhet el - csak* abban az esetben biztosíthatók, amennyiben a rekonstrukcióval érintett csatornaszakaszok és a rekonstrukció műszaki adatokkal alátámasztott indokai egyértelműen meghatározásra kerülnek. A nyilatkozatban foglalt, feltétlenül rekonstruálandó csatornaszakaszok pontos meghatározásához szükséges adatok a környezeti hatásvizsgálati eljárás során még nem álltak teljeskörűen a tervező rendelkezésére, azonban a vízjogi engedélyes tervek elkészítéséhez azokkal már nyilvánvalóan rendelkeznie kell. Előzőekre tekintettel előírást tettem a vízjogi engedélyes terv tartalmára, továbbá a releváns információkat tartalmazó részeknek megküldésére a Főosztály és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság felé.

A Főosztály a döntés meghozatala során a Hatástanulmányban, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 205-23/2023 számú természetvédelmi kezelői nyilatkozatában, valamint a Viziterv Environ Kft. 2069-208-2023. számú ügyféli nyilatkozatában foglaltakat értékelte.

Tájékoztatatom, hogy a Tvt. 80.§-a alapján a jogellenes tevékenység végzője természetvédelmi bírság fizetésére köteles, illetve a természetvédelmi hatóság a Tvt. 37.§ (3) bekezdése alapján köteles a tevékenység folytatásától eltiltani.

Országhatáron áttérjedő környezeti hatások

A tervezett beruházásból országhatáron áttérjedő jelentős környezeti hatások nem származnak.

A Főosztály az elvégzett környezeti hatásvizsgálat, a megkeresett szakhatóságok állásfoglalása, a szakkérdések vizsgálata, valamint a megkeresésekre adott nyilatkozatok, továbbá a rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy a kérelmezett tevékenység kivitelezése, megvalósítása a rendelkező részben foglalt előírások betartása esetén természetvédelmi, tájvédelmi, levegőtisztaság-védelmi, zaj- és rezgésvédelmi, hulladékgazdálkodási, valamint a felszíni- és felszín alatti vizek és a földtani közeg védelme szempontjából engedélyezhető.

A Nyíregyháza Megyei Jogú Város Címzetes Főjegyzőjének FŐÉP/340-4/2023. számú tájékoztatása szerint a tervezett beruházás a település jelen eljárás időpontjában hatályos településrendezési eszközeivel csak részben van összhangban, ezért a Főosztály a Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontja és 5. § (2) bekezdésének cb) pontja alapján határozata rendelkező részének 3.1.1. pontjában előírta, hogy a tervezett tevékenység és a településrendezési eszközök közötti összhangot meg kell teremteni, és a kizáró okot meg kell szüntetni a tervezett tevékenység kivitelezési munkáinak megkezdéséig.

A környezethasználó 2069-208-2023. sz. iratában egyebek mellett az alábbi nyilatkozatot tette:

„A hatástanulmányban szereplő műtárgyak helye, száma a részletesebb geodéziai felmérésen alapuló vízjogi engedélyes szintű tervezés során kis mértékben változhat. A műtárgyak helyének változását a geodéziai magasságok, talajtani adottságok, illetve egyéb, előre nem látható műszaki okok indokolhatják. A műtárgyak számában bekövetkező pozitív változásokat a projekt elvárt céljainak megvalósítása indokolja, azaz a Hatástanulmányban szereplő darabszámtól várhatóan több műtárgy létesítésére lesz szükség. Kérjük, hogy a környezetvédelmi engedély előírásaiban biztosítson lehetőséget a műtárgyak helyének és számának ilyen jellegű változására vonatkozóan, külön hatósági eljárás lefolytatása vagy a környezetvédelmi engedély módosítása nélkül, a környezetvédelmi engedély és a vízjogi létesítési engedély későbbi összhangja miatt.”

Jelen eljárásban a műtárgyak telepítésének, megvalósításának környezeti hatásai vizsgálatra kerültek, a fenti értékelés alapján a környezetvédelmi engedély kiadható. A Főosztály álláspontja szerint, ha a műtárgyak számában, helyében (pozitív irányú) változtatás szükséges, és ha a változás miatt nem nő a tervezett tevékenység telepítésének, megvalósításának a jelen eljárásban bemutatott/megállapított hatásterülete, abban az esetben a környezetvédelmi engedély módosítása nélkül a környezethasználathoz szükséges más jogszabály által meghatározott létesítési, illetve működési engedély megszerezhető. A Főosztály erre vonatkozóan a rendelkező rész 3.1.3. pontjában előírást tett.

Fentiek alapján a környezetvédelmi hatóság a környezetvédelmi engedélyt a *környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény 66. § (1) a) pontja, 68-69. §-a, 71. § (1) bek. b) pontja alapján kiadja.

A Khvr. 11.§ (1) alapján az engedély érvényességi idejét határozatlan időben állapítottam meg.

A határozatot a Khvr. 10. § (3) és 5. § (6) bekezdése értelmében közhírré tétel útján közlöm az érintett nyilvánossággal.

A határozat a Khvr. 6. § - 11.§-ai szerinti eljárásban, a Khvr. 10. § (4) bekezdés szerinti feltételek figyelembe vételével, az Ákr. 80. § (1) és 81. § (1) bekezdésben meghatározott formában és tartalommal lett meghozva.

A határozat ellen a közigazgatási per kezdeményezésének lehetőségét az Ákr. 114. § (1) bekezdés rendelkezése biztosítja.

A törvényszék illetékességét a *közigazgatási perrendtartásról* szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 13. § (1) bekezdése alapján állapítottam meg. A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Kp. 39. § (1) bekezdése alapján határoztam meg. A keresetlevél tartalmi követelményeit a Kp. 37. §-a határozza meg.

Az *elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól* szóló 2015. évi CCXXII. törvény (továbbiakban E-ügyintézési tv.) alapján, elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett a keresetlevelet is kizárólag elektronikusán, az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon nyújthat be. Az elektronikus ügyintézésre köteles személyek körét az E-ügyintézési tv. 9. §-a határozza meg.

Jogi képviselő nélkül eljáró felperes a keresetlevelet a *polgári perben és a közigazgatási bírósági eljárásban alkalmazandó nyomtatványokról* szóló 6/2019. (III. 18.) IM rendeletben foglaltak szerinti nyomtatványon is előterjesztheti (19. számú melléklet). Amennyiben a személyesen eljáró természetes személy az elektronikus kapcsolattartási módot választja, beadványait Ügyfélkapu

igénybevitelével nyújthatja be és a bíróság is elektronikusan kézbesít részére. Ezen esetben a keresetlevél a <https://e-kormanyablak.kh.gov.hu/client/> oldalon található IKR rendszer használatával nyújtható be a közigazgatási döntést hozó szervnél.

A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről való tájékoztatás a Kp. 77. §-án alapul, amely szerint, ha egyik fél sem kéri tárgyalás tartását, s azt a bíróság sem tartja szükségesnek, a bíróság tárgyaláson kívül a határoz. Tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben, az alperes a védíratban kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolási kérelemnek nincs helye. Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs, azonban a bíróságtól azonnali jogvédelem keretében kérhető a halasztó hatály elrendelése. Az azonnali jogvédelem iránti kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, és az ezek igazolására szolgáló okiratokat csatolni kell. A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell.

A közigazgatási per kezdeményezése esetén fizetendő illeték mértékét és a megfizetésének módját az Itv. 45/A. §-a és a 74. §-a határozza meg.

A kérelemre indult eljárás igazgatási szolgáltatási díja a Díjrendelet 2. § (1)-(2) bekezdése és a 4. számú melléklet 20.5. pontja alapján került meghatározásra.

A Főosztály környezetvédelmi hatáskörét a *környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 624/2022. Korm. rendelet 5. § (1) bekezdés c) pontja, (2) bekezdése, illetékességét a rendelet 2. § (1) és (3) bekezdés a) pont határozza meg, a természetvédelmi hatáskörét a *természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 625/2022. Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés c) pontja, (2) bekezdése, illetékességét a rendelet 2 § (1) bekezdése állapítja meg. a hulladékgazdálkodási hatáskörét és illetékességét a *hulladékgazdálkodási hatóság kijelöléséről* szóló 124/2021. (III.12.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése állapítja meg.

A határozatot teljes körű meghatalmazás alapján a környezethasználó meghatalmazottjával, a VIZITERV Environ Kft.-vel közlöm.

Nyíregyháza, 2023. május 25.

Roman István
főispán
névében és megbízásából
Rozinka Zsolt Illés
főosztályvezető
23/5

Értesülnek:

Címlista szerint

Záradék:

Ezen irat kifüggesztésének időpontja

A levétel napja

Igazolom, hogy ezen irat legalább 15 napon át a Buji Közös Önkormányzati Hivatal hirdető tábláján ki volt függesztve.

2023. 05 hó 30 nap.

2023. 06 hó 15 nap

112
0525

Címlista

Véglegessé válás előtt: (elektronikus tértivevénnyel):

1. Országos Vízügyi Főigazgatóság
2. VIZITERV Environ Kft. (13648013)
3. Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Megelőzési és Engedélyezési Szolgálat
4. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
5. Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága Bányászati és Gázipari Főosztály Miskolci Bányafelügyeleti Osztály
6. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály
7. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Építésügyi, Építésfelügyeleti és Örökségvédelmi Osztály
8. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály
9. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdőfelügyeleti Osztály
10. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földmérési és Földügyi Osztály
11. Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
12. Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság
13. Gávavencsellő Nagyközség Jegyzője
14. Tiszabercel Község Jegyzője
15. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Jegyzője
16. Buj Község Jegyzője
17. Kótaj Község Jegyzője
18. Ibrány Város Jegyzője
19. Kemece Város Jegyzője
20. Kék Község Jegyzője
21. Demecser Város Jegyzője
22. Székely Község Jegyzője
23. Apagy Község Jegyzője
24. Nyírbogdány Község Jegyzője
25. Sényő Község Jegyzője
26. Napkor Község Jegyzője
27. Vasmegyer Község Jegyzője
28. Nyírtét Község Jegyzője
29. Balsa Község Jegyzője
30. Nyírpazony Község Jegyzője
31. Nagyhalász Város Jegyzője
32. Nyírtura Község Jegyzője
33. Irattár

Véglegessé válás után:

1. Országos Vízügyi Főigazgatóság
2. VIZITERV Environ Kft. (13648013)
3. Kötelezés Nyilvántartás

A határozatot hirdetményi úton közlöm.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Az eredeti papíralapú dokumentummal egyező

Ezen lap nem része az eredeti iratnak, kizárólag a jogszabályi megfeleléshez szükséges záradékolás megjelenítését szolgálja.

A hiteles elektronikus másolat készítésének időpontja:

Az időbélyegzőn szereplő időpont.

A hiteles elektronikus másolatot készítette:

Dombrádi Donát környezetvédelmi szakügyintéző